

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2019

Terveydenhuoltolain 11 §:n mukaan kunnan on päätöksenteon ja ratkaisujen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon tehtävien päätösten ja ratkaisujen vaikutukset väestön terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Lisäksi lain 12 § edellyttää, että kunnan on seurattava asukkaittensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.

Kankaanpään kaupunginvaltuusto on hyväksynyt "Kankaanpää 2025" -kaupunkistrategian 6.3.2017 pitämässään kokouksessa ja kaupunginstrategian mukaan "Äly, taide ja hyvinvointi asuvat meillä". Kuntalaisten hyvinvointi on nostettu keskeiseksi painopistealueeksi siten myös strategiassa, ja strategiassa on määritelty myös tarkemmin asukkaisen hyvinvoinnin tavoitteet, joihin hyvinvointikertomuksenkin tulee pohjautua.

Hyvinvointiryhmä on tarkastellut hyvinvointi-indikaattoreista saatavaa tietoa sekä niiden perusteella ja muun olemassa olevan tiedon perusteella laatinut tämän vuoden 2019 kertomuksen. Indikaattorit ja vertailukunnat ovat samat kuin laajemmassa, koko valtuustokauden käsittävässä kertomuksessakin.

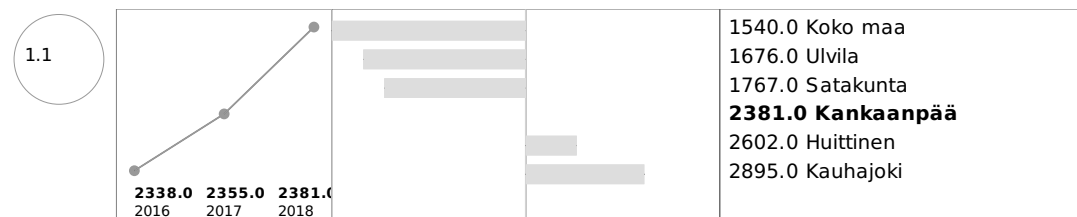
1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

TALOUS JA ELINVOIMA

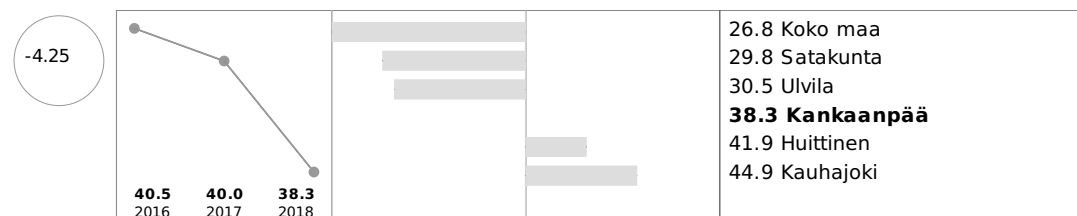
Talous

Tulot

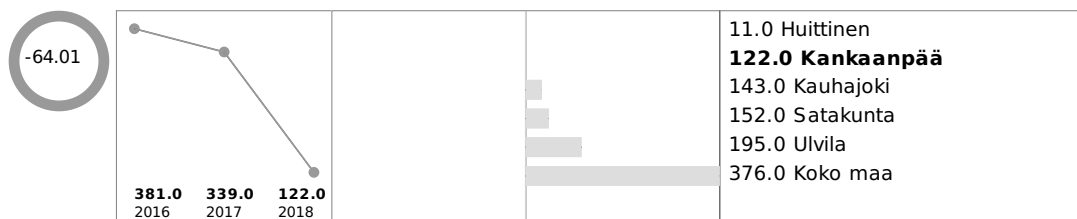
Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

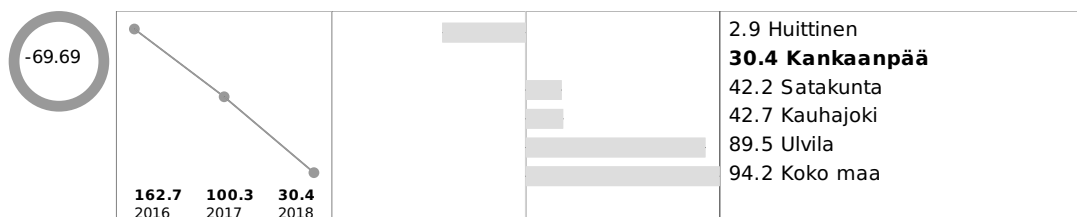
Valtionosuudet, % nettokustannuksista

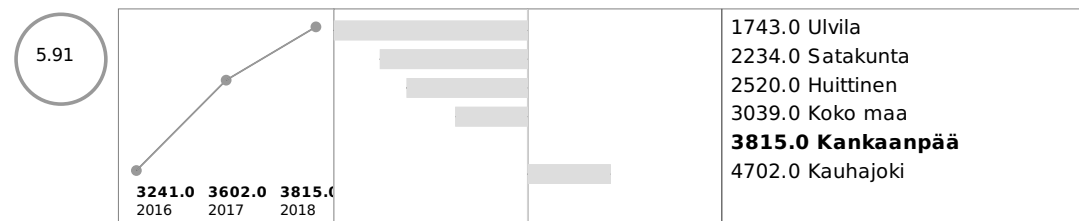
Vuosikate, euroa / asukas

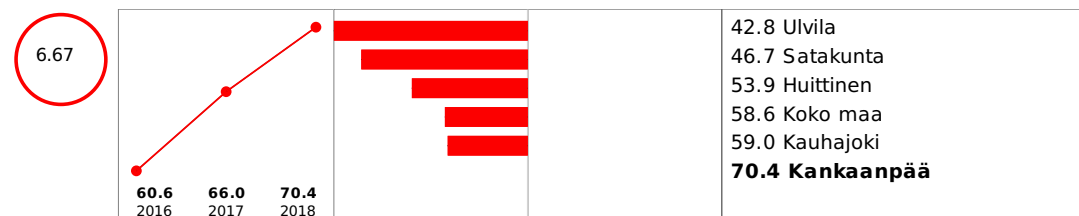
Vuosikate, % poistoista

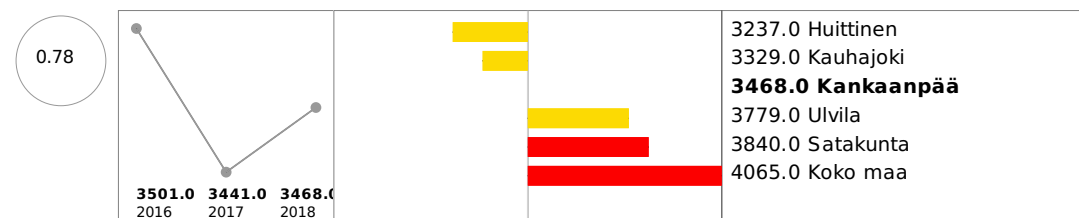
Lainakanta, euroa / asukas

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

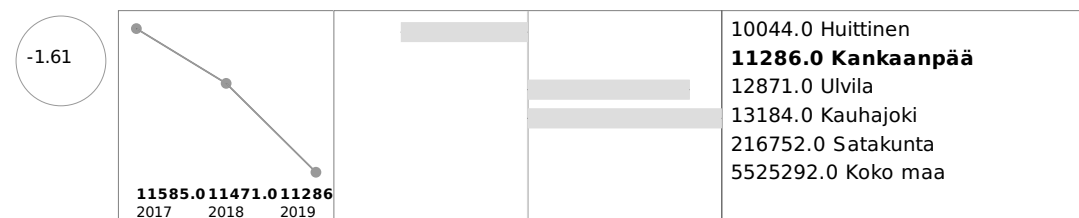
Verotulot, euroa / asukas

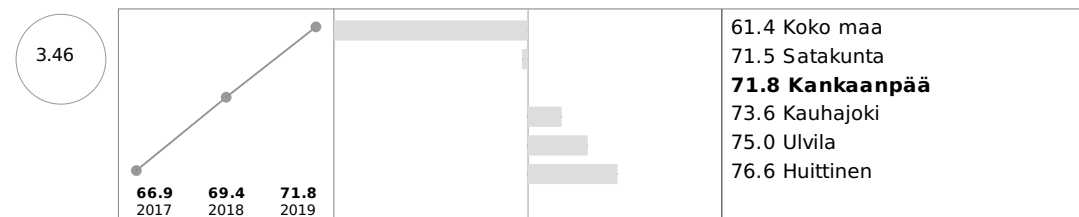
Elinvoima

Väestö

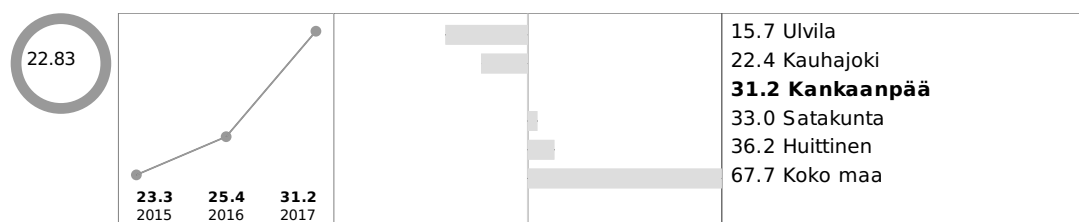
Väestö 31.12.

Huoltosuhde, demografinen

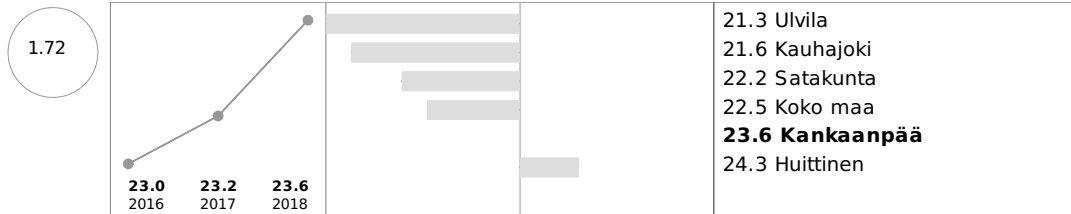
Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

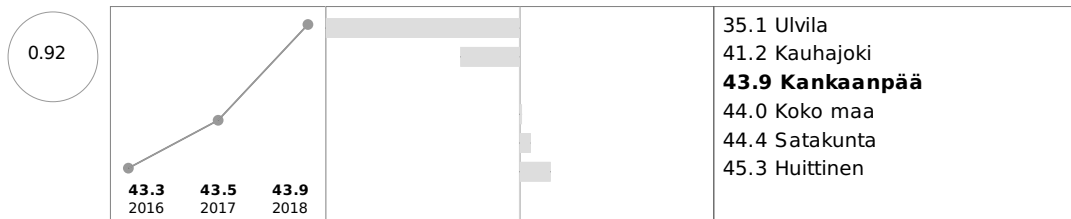
Lapsiperheet, % perheistä

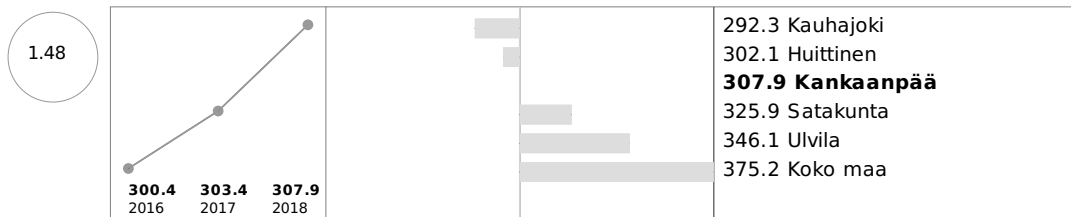
Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä

Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista

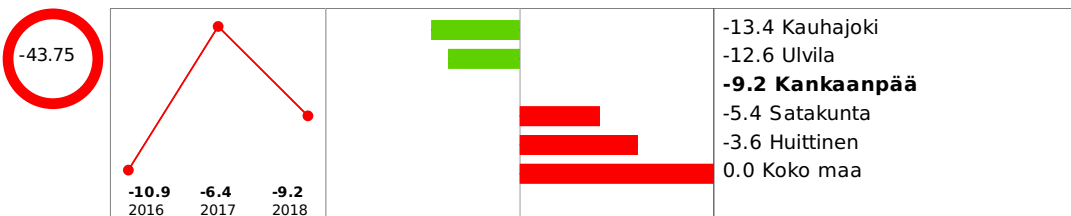
Koulutustasomittain

Väestöennuste 2030

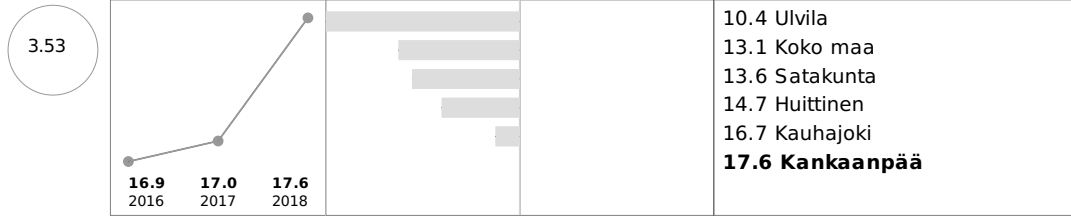

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

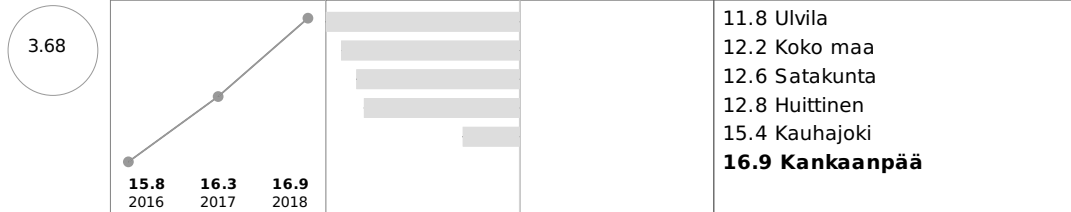

Elinvoima

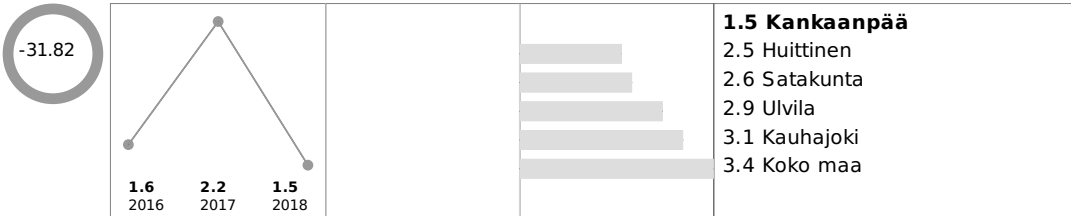
Kunnan yleinen pienituloisuusaste

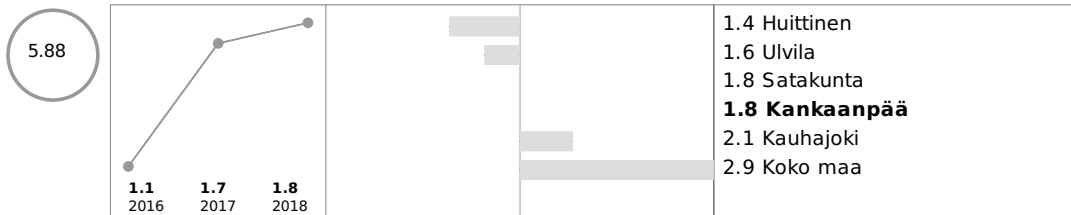
Lasten pienituloisuusaste

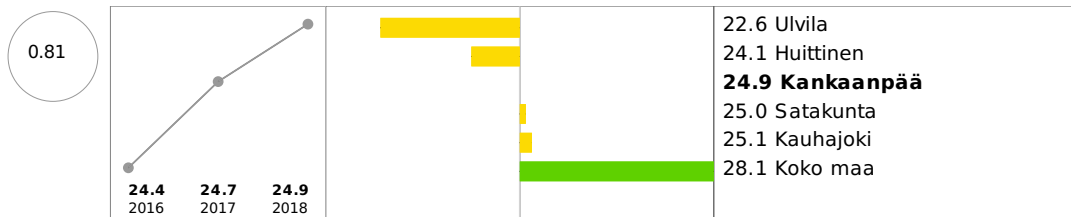
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

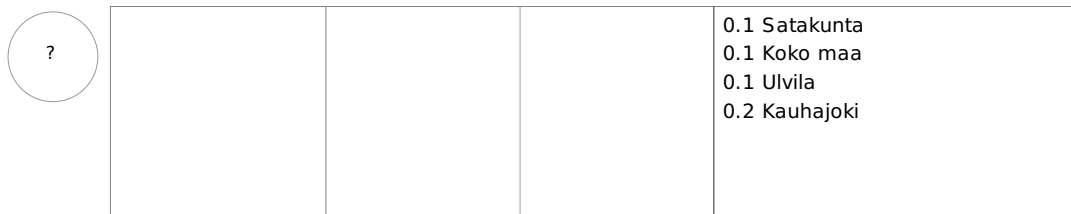
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

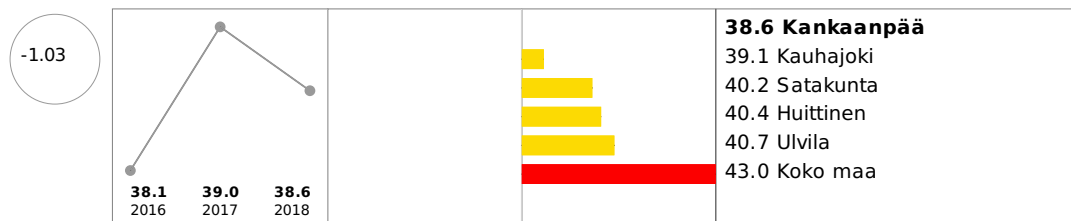
Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Työlliset, % väestöstä (vuosi 2018 ennakkotieto)

TALOUS JA ELINVOIMA - Yhteenveto

Talous

Vuoden 2019 tilinpäätöksessä kokonaisuutena yhteenlaskettu käyttötalouden nettomeno eli toimintakate ylittyi 0,17 milj. euroa toteutumaprosentin ollessa 100,2 %. Verotuloarvio alittui 0,99 milj. euroa toteutumaprosentin ollessa 97,6 % ja valtionosuustuloarvio ylittyi 0,35 milj. euroa toteutumaprosentin ollessa 101,3 %. Korkomenoarvio alittui 0,04 milj. euroa.

Vuosikate oli + 0,07 milj. euroa ja poistot - 3,67 milj. euroa. Tilikauden tulokseksi muodostui - 3,60 milj. euroa ja tilikauden alijäämäksi - 3,60 milj. euroa. Edellisten tilikausien yhteenlasketut alijäämät ovat yhteensä - 0,02 milj. euroa. Näin ollen yhteenlaskettu alijäämä taseessa on tilivuoden 2019 lopussa - 3,63 milj. euroa.

Talouden tunnusluvut ovat huolestuttavia. Tuloveroprosentti on korkea (21,75 vuoden 2020 alusta lukien), omavaraisuusaste alhainen (16,2 %), suhteellinen velkaantuneisuus korkea (81,3 %) ja lainamäärä korkea (5.793 €/as). Vuoden 2019 lopussa laadittu ja taloussuunnitelmaan sisältyvä talouden sopeuttamisohjelma on vaarassa jäädä osittain toteutumatta vuoden 2020 alkupuolella käynnistyneen koronapandemian vuoksi, mikä aiheuttaa hyvin laajoja taloudellisia ja toiminnallisia muutoksia.

Väestö

Kankaanpään asukasluku on 11.301 (31.12.2019). Väkiluvun muutos oli edellisestä vuodesta - 1,5 % eli asukasluku alentui 171:llä.

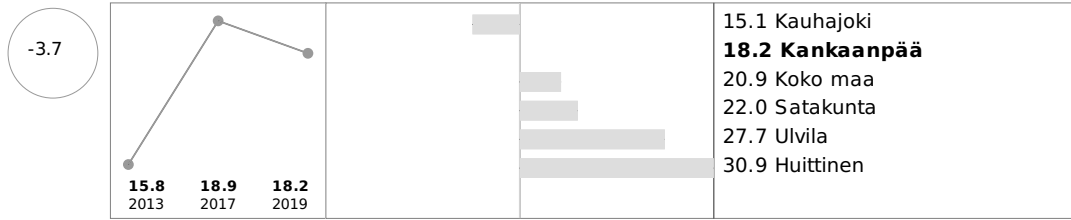
Merkittävin väestörakenteen muutos Suomessa ja koko Euroopassa on väestörakenteen vanheneminen. Eläkeikäisten osuus väestöstä kasvaa voimakkaasti samaan aikaan kun työikäinen väestö vähenee. Lasten ja nuorten osuudet pienenevät ja syntyvyys laskee. Kuntakohtaisessa väestötarkastelussa kokonaismäärän muutoksen lisäksi olennaista on väestön ikärakenne. Tämä vaikuttaa merkittävästi palvelujen kysyntään ja tarpeeseen. Vuodelle 2027 Tilastokeskuksen laatiman väestöennusteen mukaan Kankaanpään väkiluku edelleen alenee yli 600:lla ja huoltosuhte kasvaa yli 15 %-yksiköllä. Eliniän kasvaessa yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa lukumääräisesti ja etenkin suhteellisesti. Suurin väestön vähenemä on 15 - 64-vuotiaiden ryhmässä. Tämä heijastuu suoraan huoltosuhteeseen, jonka ennustetaan nousevan yli 80 %:n.

Työllisyys

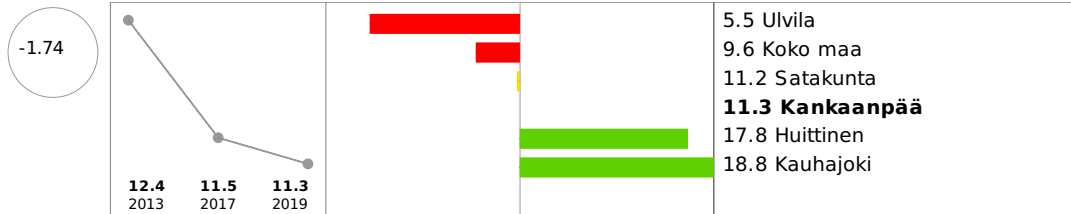
Työllisyystilanne on hieman heikentynyt. Työttömyysaste oli vuoden 2019 lopussa 11,6% kun se vastaavaan ajankohtaan vuonna 2018 oli 11,2 %. Vuoden 2019 lopussa (suluissa vuotta aiemmin) Kankaanpäässä työttömien määrä oli 592 (575) ja avoimien työpaikkojen määrä 53 (39).

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET *Hyvinvointi***Elämänlaatu ja osallisuus**

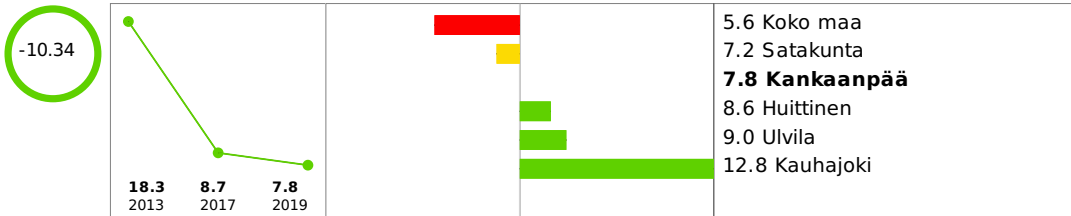
Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

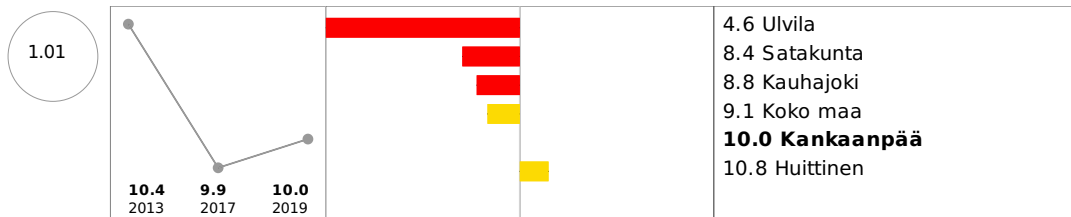
Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Nuuskaa päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

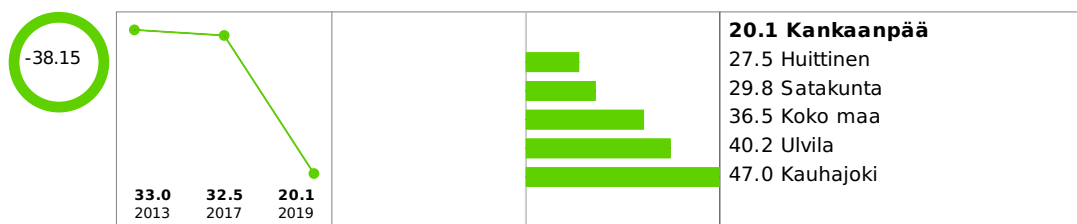
Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

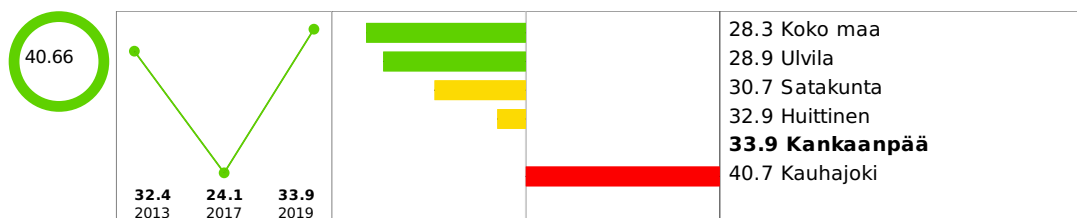
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

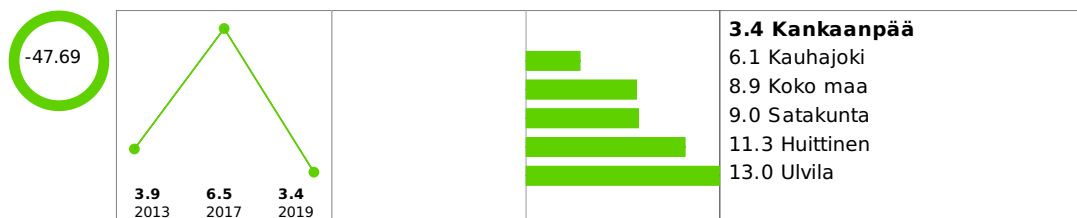
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

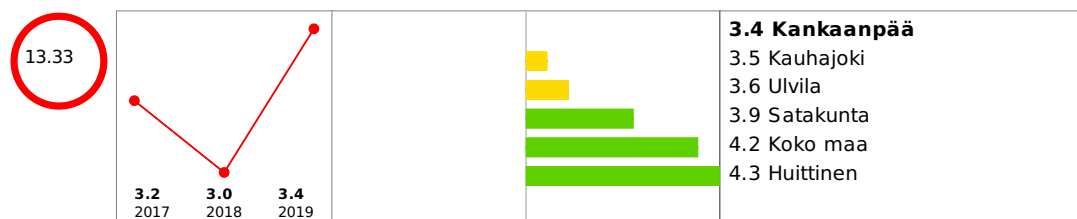
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 0 - 15-vuotiaita, % vastaavanikäisestä väestöstä

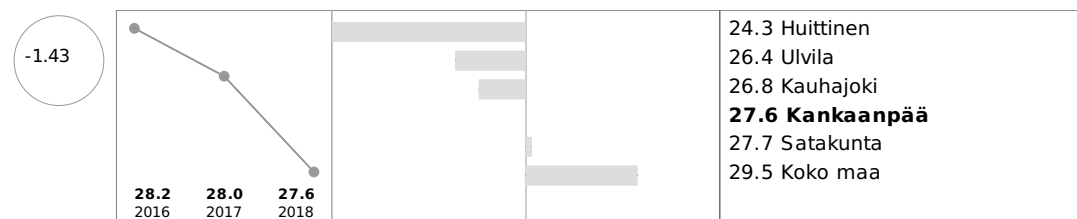

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

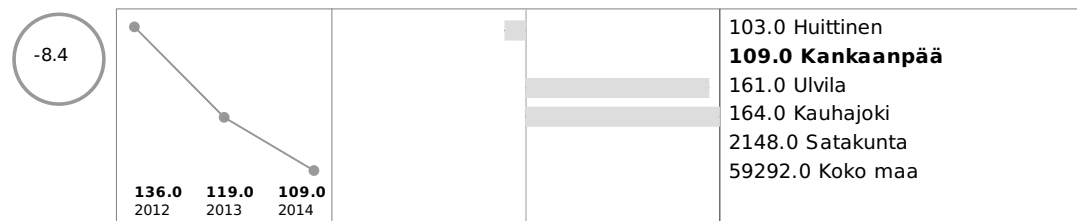
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

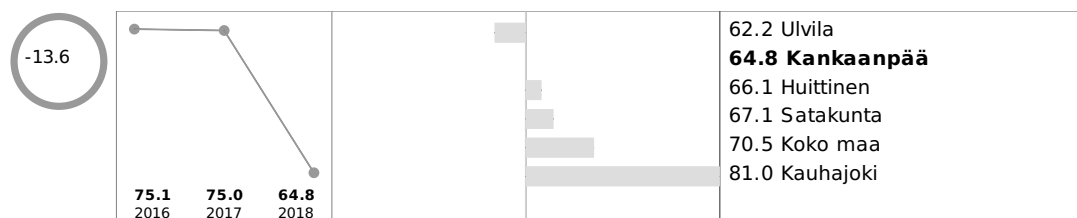
Kunnan palvelut

Päivähoito

Esiopetuksen piirissä lapsia 20.9. yhteensä, lkm (-2014)

Varhaiskasvatukseen 31.12. osallistuneet 3 - 5-vuotiaat % vastaavanikäisestä väestöstä, kunnan kustantamat palvelut

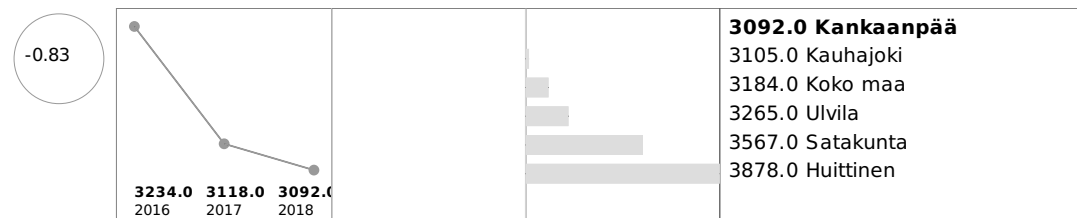
Koulu

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen peruskouluissa - TEA, pistemäärä

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiasta

Muut palvelut

Talous

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET - Yhteenveto

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatusta järjestettiin kysynnän ja resurssien mukaisesti sekä kunnallisena toimintana että palvelusetelillä. Kunnallista varhaiskasvatusta toteutettiin päiväkodeissa sekä perhepäivähoidossa. Kunnallisia päiväkoteja oli yhteensä 6 (8 eri kiinteistössä) ja perhepäivähoitajia yhteensä 19. Esiopetus toteutettiin päiväkodeissa. Palvelusetelillä toimivia päiväkoteja oli yhteensä 2.

Kunnallisen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen piirissä oli yhteensä 399 lasta. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa palvelusetelillä oli yhteensä 84 lasta. 4-5-vuotiaista lapsista varhaiskasvatuksen piirissä on n. 84 %.

Varhaiskasvatus oli laadullisesti ja sisällöllisesti tasalaatuista ja taloudellista. Vuorohoitoa toteutettiin Päiväkoti Petäjaisessä aamu-, ilta-, viikonloppu- ja yöhoitona.

Kaikille varhaiskasvatuksessa oleville lapsille laadittiin lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksessa oleville lapsille henkilökohtainen esiopetussuunnitelma. Erityistä tukea tarvitseville lapsille laadittiin henkilökohtainen Lapsen kasvun ja tuen suunnitelma. Esiopetuksessa on käytössä kolmiportaisen tuen malli (yleinen, tehostettu ja erityinen tuki).

Kunnallisessa esiopetuksessa olevien lasten huoltajille järjestettiin Eskarikahvilatoimintaa keväällä 2 kertaa ja syksyllä yhden kerran. Lisäksi kaikille esiopetuslasten huoltajille järjestettiin syksyllä Eskari-info Kankaanpääsalissa.

Päivitetty Varhaiskasvatuksen turvallisuussuunnitelma otettiin käyttöön tammikuussa 2019.

Varhaiskasvatuksen henkilöstöä koulutettiin Lapset puheeksi - menetelmän käyttöön. Henkilöstöstä on koulutettu sisäisellä koulutuksella menetelmän käyttäjiksi n. 30 %. Koulutukset jatkuvat edelleen.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajien resurssia jaettiin tasaisesti perhepäivähoitoon, päiväkoteihin ja yksityisiin palvelusetelipäiväkoteihin. Perheiden tukimuotona toimi moniammatillinen Posan kokoama lapsiperheteriimi, johon varhaiskasvatuksen piirissä olevia, tukea tarvitsevia perheitä ohjattiin.

Kankaanpään varhaiskasvatus sai Opetushallitukselta hanketukea Varhaiskasvatuksen positiivisen diskriminaation edistäminen - hankkeesta. Hanketuen avulla varhaiskasvatuksen perheohjaaja aloitti työnsä 1.8.2019 kunnallisissa päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Perheohjaus on ennaltaehkäisevää, matalan kynnyksen, luottamuksellista palvelua.

Perusopetus

Kaikki Kankaanpään koulut ovat edelleen mukana Liikkuva koulu- hankkeessa, jonka tavoitteena on mm. pidennetyn välitunnin ja koulutettujen oppilas- ja opettajaohjaajien avulla monipuolistaa ja lisätä välituntiliikkomista.

Perusopetuksen koko henkilöstö osallistui Turun yliopiston järjestämään seudulliseen Oppilaan hyvinvoinnin ja oppimisen tukeminen esi- ja perusopetuksessa-koulutukseen.

Oppilaiden omaa toimintaa koulun kehittämisessä sekä omien toimintamahdollisuuksien lisäämisessä ohjataan ja kehitetään opetussuunnitelman mukaisesti mm. jokaisella koululla toimivan oppilaskunnan avulla ja osallistamalla nuorisovaltuuston toimintaan. Uuden oppilas - ja opiskelijahuoltolain edellyttämiä muutoksia ja koulujen hyvinvointiryhmien toiminnan vakiinnuttamista jatkettiin mm. sidosryhmien edustajista kootun Kankaanpään oppilashuollon ohjausryhmän koordinoimana. Kankaanpään LAPE-ryhmä jatkoi toimintaansa.

Pohjanlinnan koulussa järjestettiin keväällä hyvinvointiviikko. Viikon aikana nautittiin aamupalaa, saatiin monenlaista tietoa hyvinvoinnin lähteistä. Yhteistyötä tehtiin kirjaston ja nuorisotyön kanssa. Viikon aikana saatiin tietoisuutta eri hyvinvoinnin osa-alueilta osallistuttiin moniin kilpailuihin. Koirakaverit keräsivät paljon mielenkiintoa ja rapsutuksia eri tapahtumapaisteilla. Syksyn aikana laadittiin koulun ympäristösuunnitelma ja alettiin kiinnittää enemmän huomiota kierrätykseen. Koulun hyvinvointiryhmän vuosikello mukainen toiminta toteutui hyvin, vuosikello kattaa kaiken koulun hyvinvointityön toteutuksen ja arvioinnin. Kehitettiin moniammatillista oppilashuoltotyötä mm. muistokäytäntöjä muuttamalla. Koulussa toimii kolmatta vuotta ns. tukiluokka, jossa tavoitteena on tukea runsaasti tukea tarvitsevan oppilaan opiskelua omalla paikkakunnalla. Tukiluokan toiminnassa on vahvasti mukana terveydenhuollon ja oppilashuollon henkilöstöä. Toiminnasta on saatu hyviä kokemuksia niin toiminnallisesti kuin taloudellisestikin.

Sivistystoimessa työskentelee kolme koulupsykologia. Heistä kaksi toimii perusopetuksessa, yksi työskentelee toisella asteella. Koulukuraattorityö jatkui suunnitelmallisesti, toimintamalleja sekä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa vahvistettiin vuoden aikana. Koulukuraattorit ja perusopetuksen koulupsykologit toimivat sopimusperusteisesti myös Kankaanpään ympäristökunnissa. Yksi koulukuraattoreista toimii vastuukuraattorina. Keskustan koulujen yhteinen perheohjaaja aloitti toimintansa hankerahoituksella. Perheohjaajan työ painottuu ennalta ehkäisevään oppilashuoltotyöhön. Perheohjaaja toimii tiiviissä yhteistyössä koulun opetus- ja oppilashenkilöstön ja huoltajien kanssa. Perheohjaajatoiminnan toivotaan jatkuvan lukuvuoden jälkeen.

Lasten ja varhaisnuorten liikunta

Liikuntatoimi ja varhaiskasvatus toteuttivat yhteistyötä "varhaiskasvatus liikkumisen innostajana" toiminnan parissa. Liikuntatoimi jalkautui kuluneella kaudella varhaiskasvatyksiköihin 24x.

Toiminnan tavoitteet:

1. Saada jokainen päiväkotu mukaan "ILO KASVAA LIIKKUEN TOIMINTAAN"
2. Olla merkittävä osa liikunnan palveluketjua joka alkaa varhaiskasvatuksesta
3. Antaa virikkeitä varhaiskasvatuksen liikuntatuokioihin
4. Luoda lapsille positiivisia kokemuksia liikunnan parissa
5. Sitouttaa varhaiskasvatuksen parissa toimivat henkilöt mukaan toimintaan.
6. Kehittää toimintaa

Lasten ja varhaisnuorten harrastusten suhteen on kahtiajakautumista, osalla on harrastuksia, osalla ei mitään. Koulu sekä liikuntatoimi pyrkivät kerhotoiminnalla tukemaan lasten ja nuorten harrastuksia. Kankaanpää on mukana liikkuva koulu/liikkuva opiskelu -hankkeissa, jossa tavoitteena on vähentää pohjois-satakuntalaisten lasten ja nuorten fyysistä passiivisuutta kehittämällä alueen harrastustoimintaa ja lisäämällä oppilaiden liikkumista niin koulupäivän aikana kuin vapaa-ajallakin.

Kolmannen sektorin toiminta vapaa-ajan liikuttajana näyttelee alueella erittäin suurta roolia lasten ja nuorten liikuttamisessa. Vilkas urheiluseuratoiminta onkin yksi vapaa-ajan liikunnan kulmakivistä.

LAPE toiminta (Kohtaamispaikka)

Kankaanpäässä toimiva LAPE (lapsi- ja perheet) työryhmä suunnitteli kevään 2019 aikana seutukunnalle sopivan mallin perhekeskustoiminnasta. Suunnittelun tulokset käynnistettiin (1.6.2019 alkaen) lapsiperheille suunnattu "kohtaamispaikan" toiminta. Paikka toimitiloille löytyi Kankaanpään liikuntakeskuksen yhteydestä, jossa on mm. kokoushuone, minikeittiö sekä liikuntatila järjestäjien käytössä. Tilat palvelevat lapsiperheitä myös syntäpäivien järjestelyissä. Toiminnan tavoitteena oli tuoda palvelut lähelle lapsiperheitä ja heidän arkeaan. Toimintaa järjestettiin tiistaisin klo 0900 - 1100 välisenä aikana ja toimintaan osallistui noin 200 lasta ja heidän vanhempansa.

POSA

Äitiys- ja lastenneuvolan osalta syntyvyys on laskenut edelleen, koko PoSan alueella syntyi yhteensä 214 lasta. Ulkomaalaistaustaisen asiakkaiden osuus on ollut kasvava. Näkyvissä on ollut asiakastilanteiden haasteiden lisääntyminen. Äitiysneuvolan terveydenhoitajat hoitavat säännöllisen synnytyksen jälkitarkastukset, joka on vapauttanut lääkäriresurssia ja asiakaspalautteen mukaan toiminta koetaan myönteisenä, koska sama henkilö vastaa koko raskausajan asiakkaudesta. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa on otettu vuoden 2019 aikana uusia toimintamalleja, kuten esim. Omin jaloin ja Valomerkki-menetelmät. Neuvolan terveydenhoitajat ovat olleet mukana kehittämässä koko Satakunnan alueen Vauvamyönteinen Satakunta-mallia imetysohjauksineen. Henkilöstöä on ollut mukana myös alueen LAPE-työssä. Kankaanpään kaupungin kanssa on oltu yhteistyössä ottamassa käyttöön kohtaamispaikkaa perheille. Neuvolan palveluohjaaja on koordinoinut toimintaa.

Puheterapia- ostopalvelut kasvoivat toimintavuoden loppupuolella merkittävästi. Puheterapeutteja on rekrytoitu jatkuvaisluonteisesti tuloksetta ja rekrytointi jatkuu. Arviointi- ja puheterapiajonot ovat olleet laajat syksyllä 2019. Puheterapiassa tehtiin laaja kartoitus ostopalveluista ja vuoden lopussa kaikille alueen lapsille voitiin tarjota puheterapiaa etäpuheterapiana ja pyrittiin tuottamaan palvelua myös niille, jotka eivät syystä tai toisesta hyödy etäpuheterapiasta.

Perheneuvolan työtä on kehitetty 2019 aikana edelleen runsaasti. Palvelua tuodaan lähemmäs asiakkaita ja yhteistyökumppaneita ja palvelu mielletään peruspalveluksi. Perheneuvolaa otetaan laajasti yhteyttä. Perheneuvolapalvelut sisältävät psykologien ja perheneuvojen tutkimusta ja hoitoa sekä kasvatusterveystoimintaa ja ohjauspalveluja. Perheneuvolaan kuuluvat myös perheoikeudelliset palvelut, jotka sisältävät lastenvalvojan palvelut kuten isyyden selvitykset, huolto-, tapaamis- ja asumissopimukset, lausunnot tuomioistuimille ja muille kunnille. Perheneuvolassa on otettu käyttöön seutukunnallisesti merkittäviä tutkimusmenetelmiä, jotka nopeuttavat asiakkaiden palvelun saantia ja aloitettu ryhmätoiminta vuosien tauon jälkeen. Perheneuvolassa tarjotaan myös palvelua eroperheille tai eroa harkitseville ja palvelun kehittäminen on myös tulevan maakuntaudistuksen tavoitteiden mukaista. Isyyden selvittämiseen on tullut muutoksia, kun isyyden selvittämisen

voi nykyään hoitaa neuvolassa ja lastenvalvojan tehtävä on vahvistaa isyydet maistraatille. Lastenvalvojan palvelua on myös huoltajuus- ja tapaamissopimusasiat, olosuhdeselvitykset käräjäoikeudelle ja perheasiain sovittelut. Perheneuvolan perhetyöllä jalkautetaan perheneuvolassa sovittuja toimintamalleja arkeen, joka lisää palvelun vaikuttavuutta.

Lasten ja perheiden palveluissa painopiste on entistä enemmän ennaltaehkäisevä työ ja varhainen puuttuminen, palveluiden helppo saatavuus ja yllähallintokuntainen yhteistyö. Jatkossa perhesosiaalityön asiakkuuksia tulisi olla suurin osa asiakkuuksista ja lastensuojelu siirtynee erityistason palveluksi. Tätä suuntaa tukee ammattitaitoinen palvelutarpeen arviointityö ja perheiden tilanteiden ohjaaminen jokaisessa palvelussa, jossa lapsiperheiden kanssa työskennellään. Varhaisen tuen tarjoaminen on ollut lisääntyvää ja tarve enenevää.

Vanhemmuutta tukevat avohuollon palvelut sisältävät perheille suunnatut palvelut, joista keskeisimmät ovat palvelutarpeen arviointi, perhetyö, kotipalvelu, sosiaalityö ja -ohjaus, tukihenkilö- ja tukiperhetoiminta sekä taloudellinen tuki. Lastensuojelutarpeen selvittäminen kuuluu arviointitiimin tekemään palvelutarpeen arviointityöhön. Lastensuojeluilmoitusten määrä on kasvava ja arviointitiimin työlle on kasvavaa tarvetta. Avohuollon palveluja saavien lasten/nuorten määrän arvioidaan nousevan, koska tavoitteena on peruspalveluiden lisääminen sekä PoSan kotipalvelutyö perhesosiaalityössä on toistaiseksi määritelty maksuttomaksi, joka nostanee asiakasmäärää. Perhekeskuksessa tarjotaan myös tukihenkilötoimintaa lapsille ja nuorille eri elämäntilanteiden haasteissa.

Virka-aikainen sosiaalipäivystys siirrettiin osaksi Satakunnan sosiaalipäivystystä vastaamaan lain ja asetuksen määrettä saada kaikki tarvittava apu samasta numerosta viipymättä.

Sosiaalipalvelualueen haasteena on toimintojen moninaisuus ja laaja-alaisuus. Sosiaalipalveluissa on henkilöstöllä 23 erilaista tehtäväkuva ja itsenäisesti työskenteleviä ammattilaisia on useita. Tämä aiheuttaa haavoittuvuusriskin toiminnoille ja haastaa esimiestyössä. Erityisiä haasteita vuonna 2019 ovat olleet väistötuloihin siirtyminen, henkilöstön vaihtuvuus mm. lastensuojelussa ja rekrytointipula sosiaalipalveluissa. Ammatillisen tuen tarve vaikeutuneissa asiakastilanteissa on edelleen kasvava.

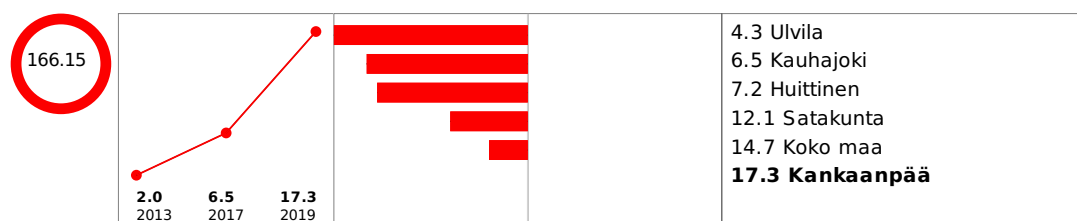
NUORET JA NUORET AIKUISET *Hyvinvointi*

Elämänlaatu ja osallisuus

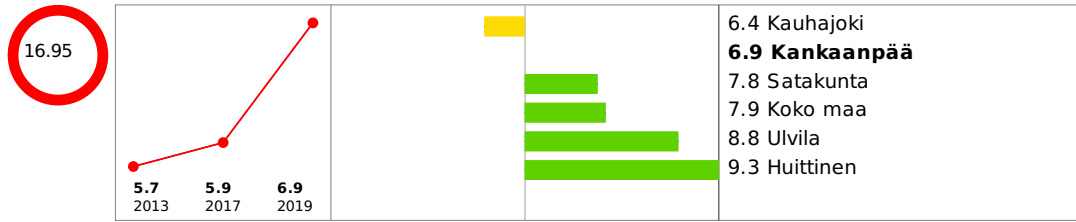
Nuuskaa päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

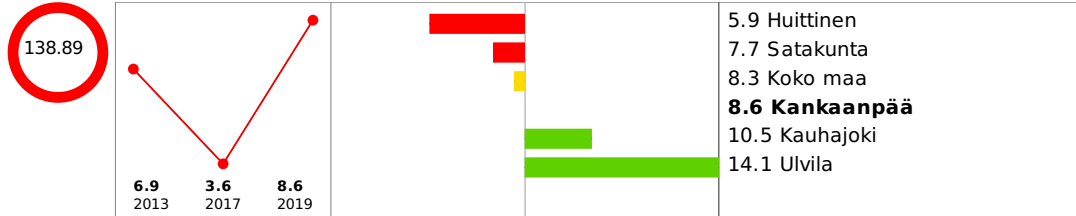
Nuuskaa päivittäin, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

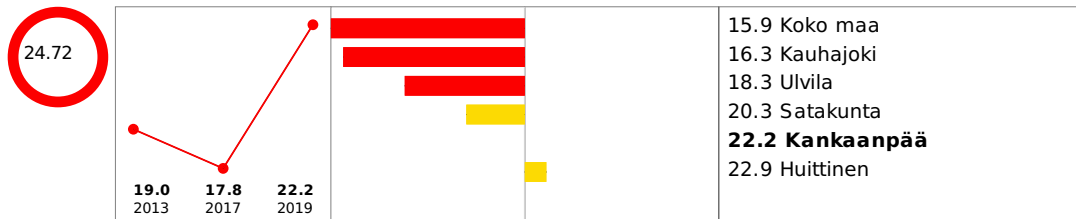
Ei yhtään läheistä ystävää, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

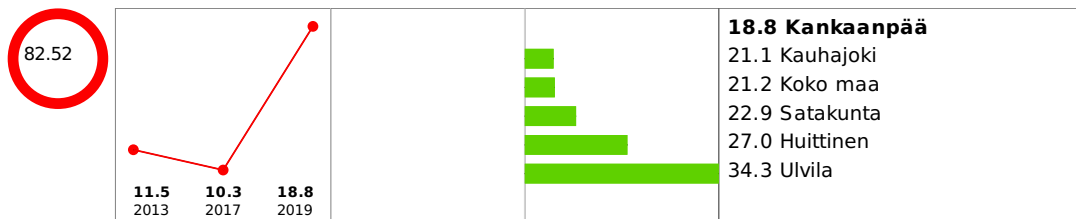
Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

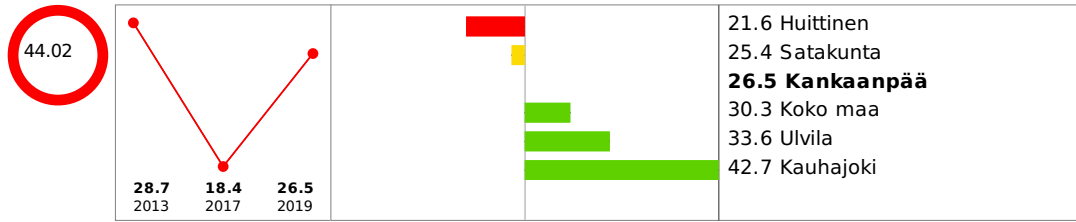
Ylipaino, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

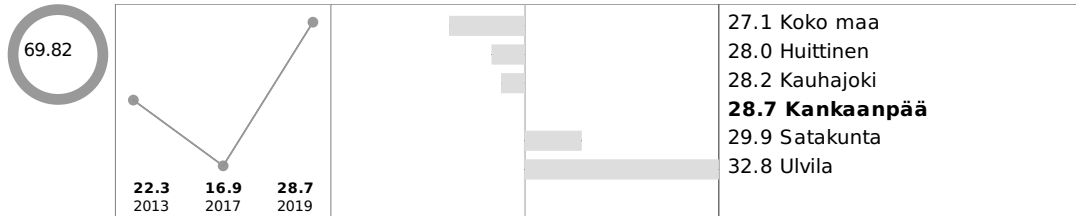
Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

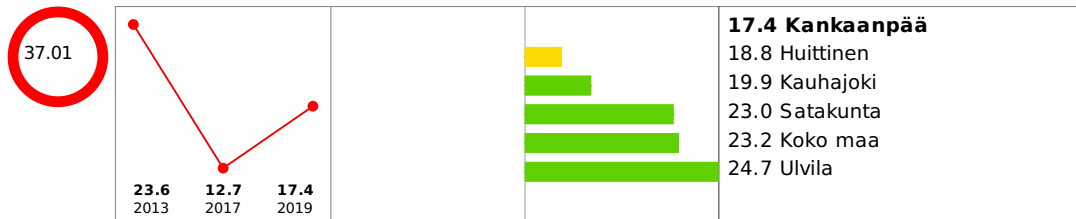
Ei syö koululounasta päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

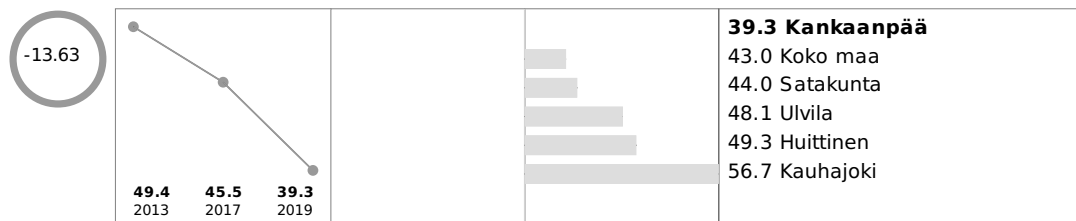
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

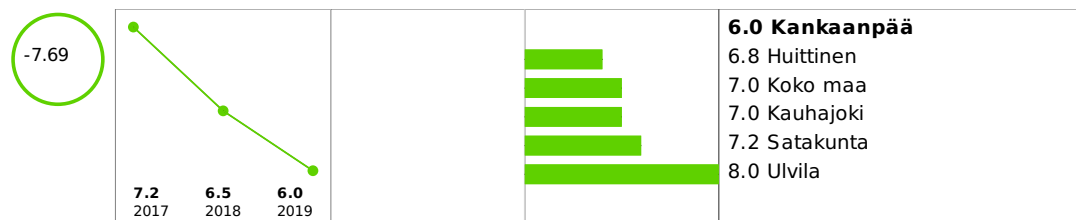
Kokee terveydentilansa keskinäiseksi tai huonoksi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

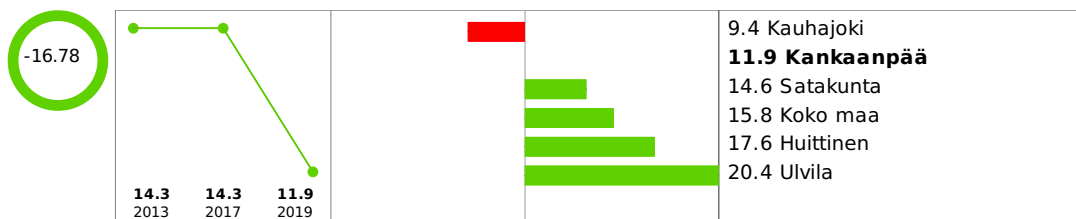

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 16 - 24-vuotiaita, % vastaavanikäisestä väestöstä

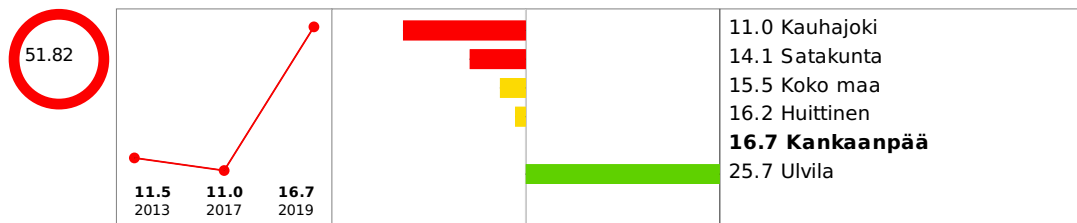

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Koulu-uupumus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Koulu-uupumus, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

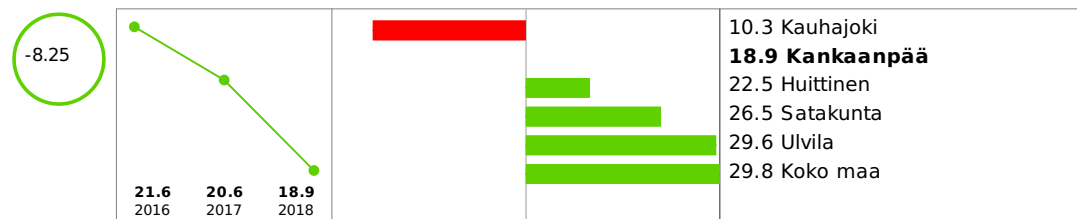
Koulu-uupumus, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

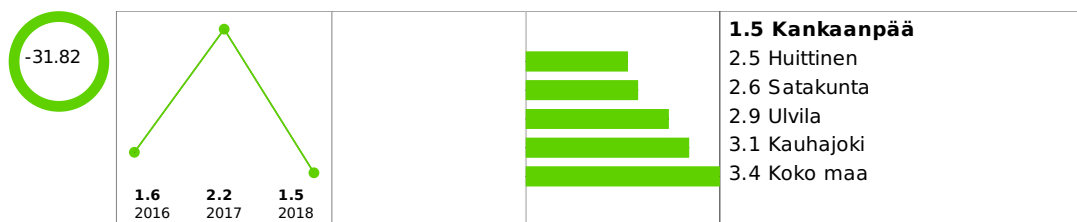
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit

Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä

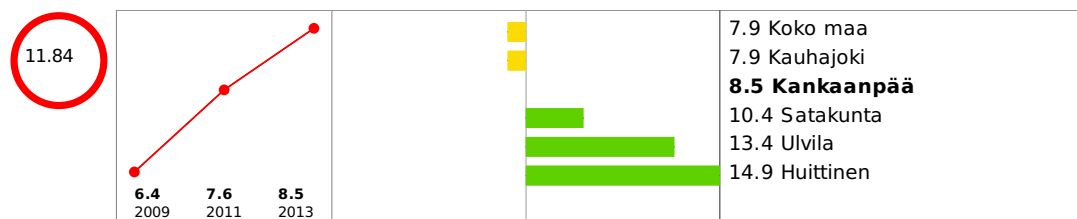

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

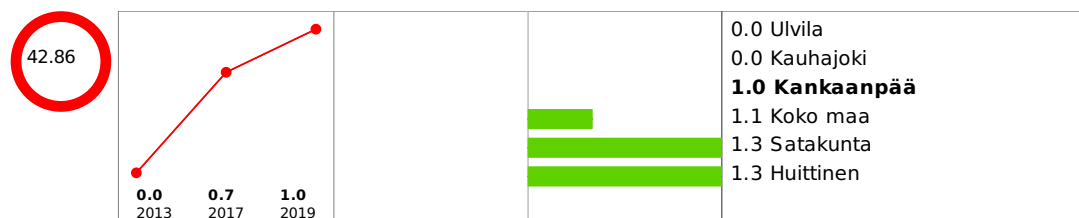
Väkivaltatilanteet haittaavat opiskelua, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (-2015)

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 18 - 20-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

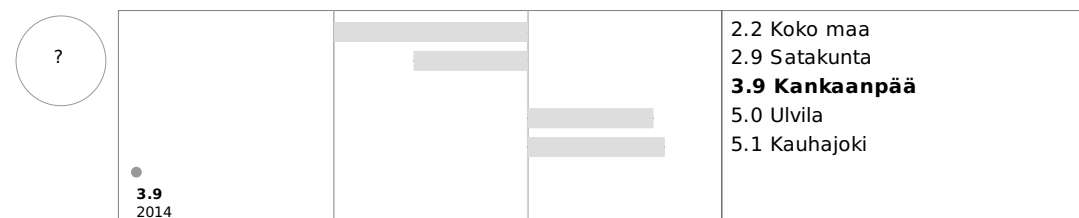
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

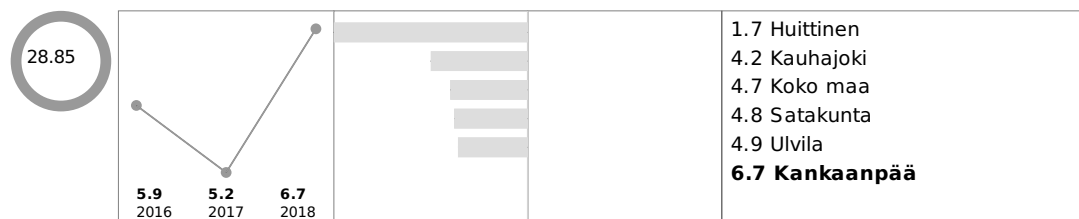
Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidossa olleet 15 - 24-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä (vuosi 2018 ennakkotieto)

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 18 - 20-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Vapaa-aika

Muut palvelut

Talous

NUORET JA NUORET AIKUISET - Yhteenveto

Lasten ja nuorten elintapoja kuvaavien indikaattoreiden tuoreet tiedot on saatu syyskuussa 2019. Tässä joitakin poimintoja indikaattoreista.

Neljäs ja viides luokkalaisten ovat erittäin tyytyväisiä elämäänsä n. 56 %. Terveystila koetaan erittäin hyväksi tai hyväksi 92% oppilaista (vuonna 2017 95,6%). **Aamupalan syö vähintään 3x viikon aikana 86%** ja aamupalan jättää syömättä kokonaan 5,4% oppilaista. Liikuntaa ei harrasta ollenkaan 0.5% oppilaista. Koulunkäynnistä pitää melko/hyvin paljon 77%.

Kahdeksas ja yhdeksäsluokkalaisten terveydentila koetaan erittäin hyväksi tai hyväksi 82% oppilasta (vuonna 2017 81%). Tupakointi on vähentynyt, mutta vastaavasti nuuskan käyttö on jonkin verran lisääntynyt. Ylipainoisten määrä on ikäluokalla säilynyt samana (31%). Ylipaino on lisääntynyt vuodesta 2017 tytöillä 3% ja vähentynyt pojilla 3%. Ruokailutottumukset suhteutettuna vaatimaan opiskeluun on osalla oppilaista puuttellisia. **Aamupalan syö vähintään 3x viikon aikana 69%** ja aamupalan jättää syömättä kokonaan 12,8% oppilaista. Liikuntaa ei harrasta ollenkaan 3.9% oppilaista (vuonna 2017 5,0%). Koulunkäynnistä pitää melko/hyvin paljon 47% (vuonna 2017 61%).

Lukion 1.-2. luokkalaisten osalta terveydentila koetaan erittäin hyväksi tai hyväksi 81% oppilasta (vuonna 2017 89%). Viimeisen kahden vuoden aikana tilanne on merkittävästi muuttunut huonompaan suuntaan. Ylipainoisten määrä on ikäluokalla lisääntynyt 5% (vuonna 2017 17,8% vuonna 2019 22,2%). Ruokailutottumukset suhteutettuna vaatimaan opiskeluun on osalla oppilaista puuttellisia. **Aamupalan syö vähintään 3x viikon aikana 79%** ja aamupalan jättää syömättä kokonaan 9,8% oppilaista. **Koululounaan jättää väliin 26,5% oppilaista.** Liikunnan harrastamisen vähyys korkeintaan 1h/vko 28,7%) näkyy osaltaan myös BMI:n kasvussa. Liikuntaa ei harrasta ollenkaan 3.9% oppilaista (vuonna 2017 3,7%). Koulunkäynnistä pitää melko/hyvin paljon 70,4% (vuonna 2017 69.2%).

Ammatillisessa oppilaitoksessa osalta terveydentila koetaan erittäin hyväksi tai hyväksi 82,6% oppilasta (vuonna 2017 87,4%). Ylipainoisten määrä on ikäluokalla lisääntynyt 8,8% (vuonna 2017 29,5% vuonna 2019 38,3%). Ruokailutottumukset suhteutettuna vaatimaan opiskeluun on osalla oppilaista puuttellisia. **Aamupalan syö vähintään 3x viikon aikana 58,4%** ja aamupalan jättää syömättä kokonaan 23,4% oppilaista. Liikuntaa ei harrasta ollenkaan 12.3% oppilaista (vuonna 2017 14,7%). Koulunkäynnistä pitää melko/hyvin paljon 85,4% (vuonna 2017 83.3%).

Kulttuuri- ja nuorisopalvelut

Kulttuuripalvelujen järjestäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä ja sitä säätelee 1.3.2019 voimaan tullut laki kuntien kulttuuritoiminnasta.

Kulttuuripalvelut koordinoi ja tuottaa erilaisia kulttuuripalveluja/tapahtumia yhdessä eri hallintokuntien kesken ja yhteistyössä alueen muiden kulttuuritoimijoiden sekä erilaisten yhdistysten kanssa.

Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin, joita kunta toteuttaa yhteistyössä muiden nuorisotalon toimijoiden kanssa. Nuorisotyön palveluja voidaan toteuttaa myös alueellisesti kuntien yhteistyönä. Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee valtionosuuksilla ja -avustuksilla kuntien nuorisotyötä ja sen kehittämistä.

Nuorisotoimen tehtävänä on nuorisopalveluiden tuottaminen, tukeminen ja kehittäminen sekä toiminta nuorten syrjäytyminen ehkäisemiseksi yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Erityisnuorisotyön tehtävänä on ehkäistä ja vähentää päihteiden käyttöä vaikuttamalla saatavuuteen, tietoihin ja asenteisiin, käyttötapoihin sekä ongelmakäyttöä synnyttäviin olosuhteisiin ja sitä tukevaan kulttuuriin.

Nuorisotila on auki tiistaista perjantaihin, jossa järjestetään erilaista vapaa-ajantoimintaa sekä teemapäiviä. Tiloja käyttävät myös aamupäivisin eläkeläisryhmät, viikonloppuisin yhdistykset ja lisäksi nuorisovaltuusto pitää kokouksiaan tilassa.

Luovan toiminnan leiri järjestettiin 7 - 10 vuotiaalle lapsille päiväleirinä nuorisotilassa.

Viikoittain tilassa vaihtuvia teemapäiviä ja yökahvilatoimintaa.

5 - 7-luokkalaisten oppilaat tekivät tutustumiskäynnit nuorisotilaan. Lisäksi Sataedun lähihoitajaopiskelijat tutustuivat nuorisotilaan ja nuorisotoimen toimintaan syksyllä.

Nuorisotilan syrjäisen sijainnin ja nuorten palautteiden johdosta aloittiin suunnitelmat uuden nuorisotilan siirtämisestä keskustaan. Asiasta teki myös nuorisovaltuusto aloitteen.

Lakisääteinen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto kokoontui säännöllisesti vuoden aikana ja ryhmään kuuluu edustajat nuorisotoimen lisäksi TE-toimistosta, Valtti-työpajalta, Seurakunnasta, Pohjanlinnan koulusta, Sataedusta ja

Posasta.

Kevät- ja syyskaudella kokoontui Satakunnan nuorisotoimien sekä etsivän nuorisotyön esimiehet. Toimittiin taide- ja hörhiäisviikon suunnitteluryhmässä, osallistuttiin kaupungin yhdistystoiminnan laadintaan/suunnitteluun sekä muihin toimintaamme kuuluviin nuoriso- ja kulttuuritoiminnan yhteistyötapaamisiin. Rappikuume-Valtakunnalliset nuorisoteatteripäivien tapahtumalla oli välivuosi. Vuoden 2020 tapahtuman suunnittelut aloitettiin keväällä. Perustettiin erityistaiteen työryhmä. Suunnitellaan kevään 2020 näyttelyä ja seminaaria.

Nuorisotoimen edustus/edustajat ovat mukana säännöllisesti kokoontuvissa yhteistyöverkostoissa : Lapsi- ja perhepalveluiden työryhmä (Lape), Oppilashuollon ohjaustyöryhmä ja Ehkäisevän päihdetyön työryhmä. Lisäksi nuorisotyöntekijä toimii ehkäisevän päihdetyön yhteyshenkilönä Kankaanpäässä ja osallistui Selvinpäin Satakunnassa - hankkeeseen.

Etsivässä nuorisotyössä on kaksi yksilöohjaajaa, jotka toimivat Kankaanpään lisäksi viidessä lähikunnassa. Heidän määräaikaiset toimet vakinaistettiin helmikuussa. Etsivään nuorisotyöhön haettiin kymmenennen kerran OKM:n hankeavustusta ja sitä saatiin 55.000 euroa. Yhteensä avustusta on saatu etsivään nuorisotyöhön tähän mennessä 611.000 euroa. Vakinaistaminen ei vaikuta avustuksen saantiin.

Koulujen, TE-toimiston, Työpajan ja eri verkostojen kanssa etsivä nuorisotyö teki yhteistyötä tiiviisti. Puolustusvoimien kutsuntoihin osallistuttiin, jonka mahdollistaa Time out-koulutus. Lisäksi kunnissa järjestettiin erilaisia teema- ja tapahtumapäiviä nuorille. Henkilökohtaisten asiakastapaamisten kautta 15 - 29-vuotiaita asiakkaita oli vuoden aikana 57.

Kangasmetsän koulun vanhempainyhdistyksen kanssa toteutettiin alakouluikäisten diskot nuorisotilassa. Lisäksi järjestettiin yökahviloita sekä teemapäiviä kuukausittain nuorisotilassa.

Kulttuurikevät tapahtumat.

NOSTE tapahtumat ja konsertti.

Maaliskuussa Teatris 2019 tapahtuma.

Lasten luovantoiminnan leiri 24 - 28.6.2019.

Ehkäisevän päihdetyön Älä välitä- kampanjat keväällä.

Kesäretki Power Parkkiin toteutettiin kesäkuussa.

Nuoriso- ja liikuntatoimet järjestivät yhteistyössä Harrastemessut liikuntakeskuksessa elokuussa.

Hörhiäisviikko 2019 17.8 - 25.9.2019.

Ehkäisevän päihdetyön viikolla marraskuussa järjestettiin luentotilaisuudet lyseolla ja Kankaanpääsalissa. Lisäksi toteutettiin kaupungin nettisivuilla Satakunnassa päihdetilannekysely.

Vuoden aikana osallistuttiin erilaisiin kulttuuri- ja nuorisopuolien koulutus/seminaartilaisuuksiin.

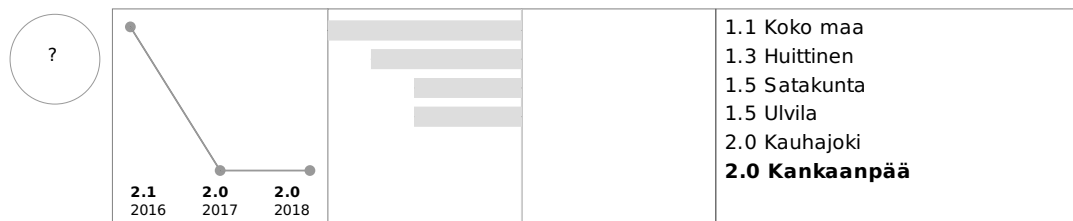
TYÖIKÄISET *Hyvinvointi*

Elämänlaatu ja osallisuus

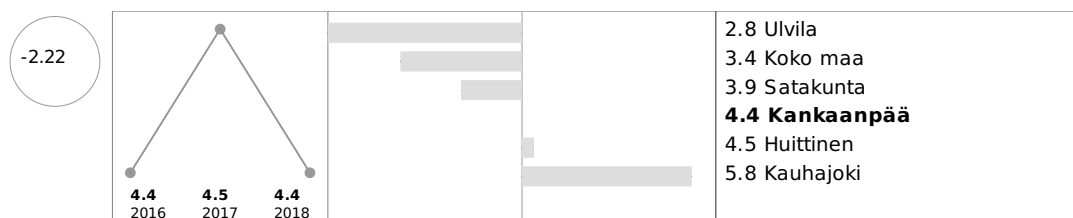
Elämänlaatussa (EuroHIS-8) hyväksi tuntevien osuus (%), 20 - 64-vuotiaat

?				57.9 Satakunta 63.5 Koko maa
---	--	--	--	---------------------------------

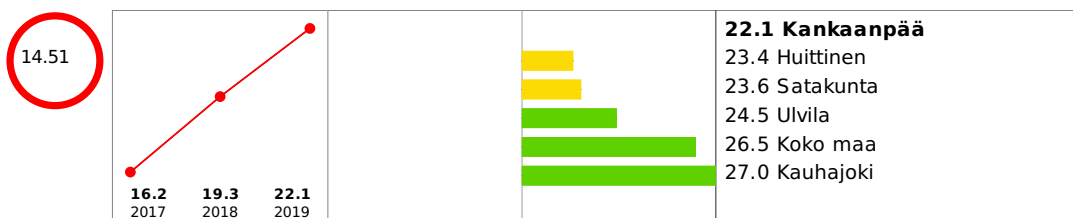
Tuki- ja liikuntaelinten- sekä sidekudosten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16 - 64-vuotiaista

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

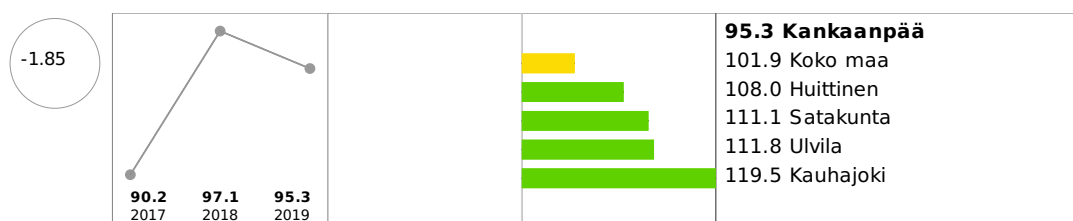
Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

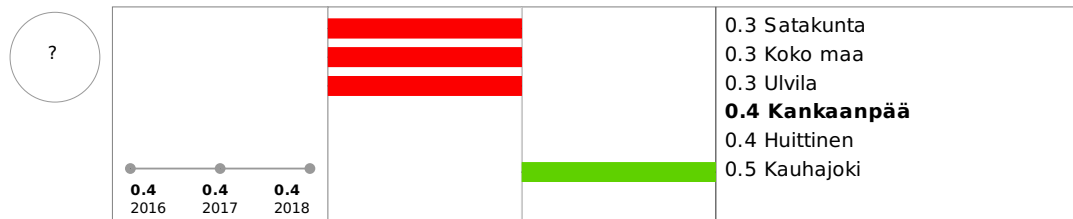
Sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 25 - 64-vuotiaita, % vastaavanikäisestä väestöstä

Verenkiertoelinten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16 - 64-vuotiaista

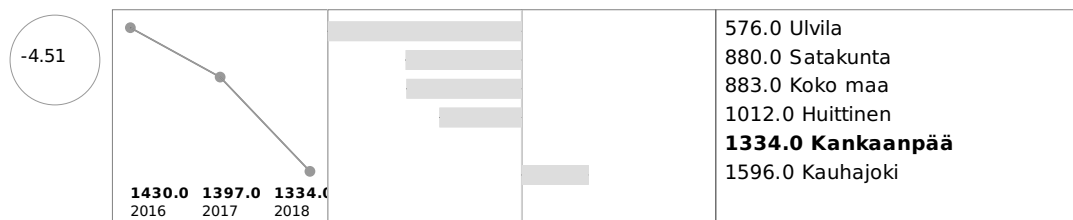
Opiskelu, työ ja toimeentulo

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

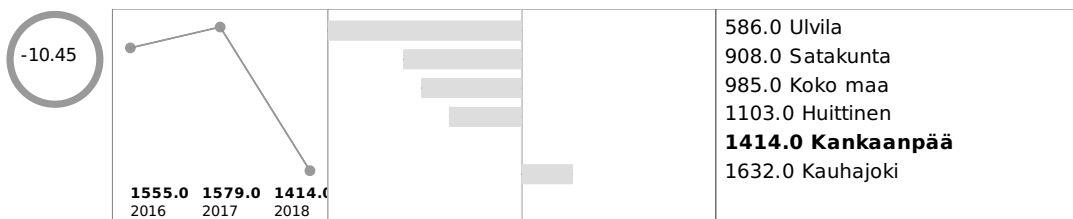
Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

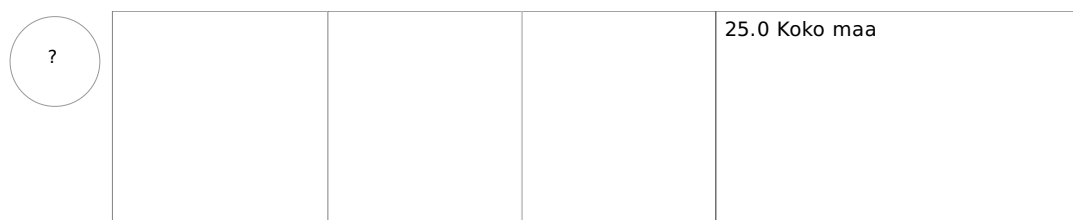

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

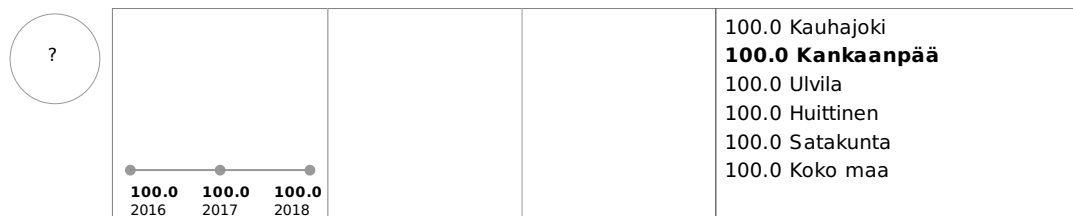

Vapaa-aika

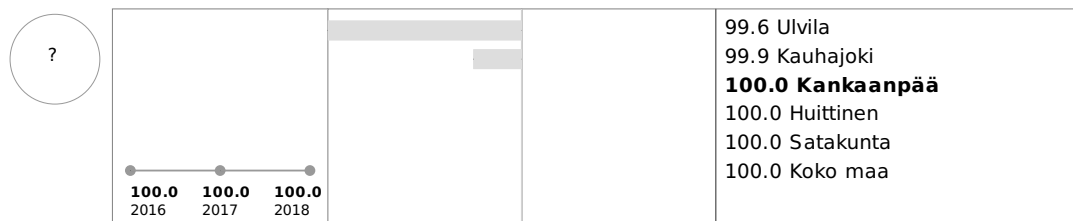
Vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomien osuus (%) 25 - 64-vuotiaista (-2014)

Laajojen virkistykseen soveltuvien alueiden saavutettavuus, väestö, enintään 2000 m [%]

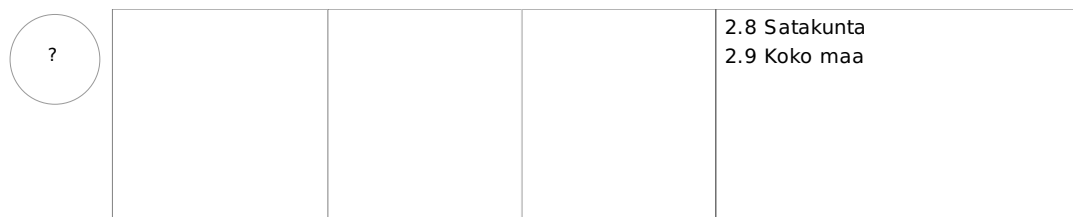

Lähivirkistykseen soveltuvien alueiden saavutettavuus, väestö, enintään 1000 m [%]

Muut palvelut

Luottamus oman kunnan päätöksentekoon asteikolla 1 - 5 (keskiarvo), 20 - 64-vuotiaat

Talous

TYÖIKÄISET - Yhteenveto

Tutkimusten mukaan 80 % työikäisistä ei liiku tarpeeksi. Liikkumaton ja passiivinen elämäntapa heikentää elämänlaatua ja aiheuttaa samalla yhteiskunnalle yli kolmen miljardin euron vuotuiset kustannukset muun muassa sairaanhoitokuluina ja työstä poissaoloina. Kuntatasolla tämä tarkoittaa kymmenien, jopa satojen miljoonien eurojen kustannuksia vuodessa kunnan koosta riippuen.

Vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksia on seutukunnalla hyvin tarjolla. Kunnan järjestämiä ohjattuja liikuntaryhmiä on suunnattu kaikenkuntoisille Kankaanpäälaisille. Toiminnan tavoitteena on lisätä kuntalaisten omaehtoista liikunnan harrastamista sekä tarjota terveyttä ja työkykyä ylläpitäviä liikuntapalveluja.

Suunnitelma liikuntaneuvonnan palveluketjun (LIPAKE) käynnistämisestä yt. terveydenhuollon (POSA) kanssa on valmisteluvaiheessa. Tavoitteena on, että tasalaatuista liikuntaneuvontaa saa kunnassa samaan tapaan kuin esimerkiksi fysioterapiaa. Palvelu on osa ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa.

PoSa

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneita 25 - 64-vuotiaita henkilöitä oli tähän ikäryhmään suhteutettuna Kankaanpäässä selvästi enemmän vuonna 2019 kuin vuonna 2018 ja 2017. Sairaspäivärahaa saaneiden määrä on noussut 16,2 -> 19,3 -> 22,1 / 1000 vastaavan ikäistä henkilöä kohden. Määrä on kuitenkin alle koko Suomen ja Satakunnan keskimäärän, koska nousua on tapahtunut muuallakin.

Perusterveydenhuollon mielenterveystyön avokäynnit tuhatta asukasta kohden olivat 172 ja edellisenä vuonna 147. Luvut ovat hieman koko maata ja Satakuntaa korkeammat.

Työkyvyttömyyseläkettä saavia 25 - 64-vuotiaita oli Kankaanpäässä tässä ikäryhmässä vuosina 2017 ja 2018 ja 2019 suunnilleen yhtä paljon (9,6 % -> 9,5 % -> 9,4 %), joka määrä on selvästi enemmän kuin koko Suomessa ja Satakunnassa. Työkyvyttömyyseläkettä saavista vajeat puolet saivat eläkettä mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden perusteella.

Työttömien osuus työvoimasta oli joulukuussa 2019 Kankaanpäässä 11,6 % ja koko Satakunnassa 10,7 %. Vastaavat luvut vuoden 2018 joulukuussa olivat 11,2 % ja 10,2 %. Pitkäaikaistyöttömiä oli joulukuussa 100, kun vastaava luku vuonna 2018 oli 90. Työttömien terveystarkastuksia on Kankaanpäässä tehty PoSan toimesta jo usean

vuoden ajan.

Peruspalvelukeskuksissa tuotetaan moninaisesti asiakkaan palvelut ja paljon työ on lääkärivastaanotto toiminnassa toimimista. Pitkäaikaistyöttömien terveystarkastuksia tehtiin kaikissa jäsenkunnissa ja TYP-toiminta on vakiintunut. Ulkomaalaistaustaisen ja vieraskielisten asiakkaiden osuus on lisääntynyt peruspalvelukeskusten työssä. Uusia työmuotoja on otettu käyttöön esim. HPV-näytteenotto ja terveystarkastusten ikäryhmiä on laajennettu

PoSan mielenterveys- ja päihdepalvelukeskus Tähti tarjoaa matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluita PoSan alueen asiakkaille. Tähdien toimintayksiköt, vastaanotto ja toimintakeskus ovat integroituneet ja aloittaneet toiminnan uudistetuissa tiloissa osoitteessa Torikatu 9, Kankaanpää, keväällä 2019. Toiminta on laajentunut ja monipuolistunut. Keväällä 2019 on aloitettu Valomerkki- ja Omin jaoin-menetelmien koordinointi ja toteutus osana ehkäisevää työtä PoSan mielenterveys- ja päihdepalvelukeskuksen toimesta. Psykiatrisen sairaanhoitajan toiminta kouluilla on laajentunut avovastaanotoilla. Vastaanotto työtä on laajennettu sisäisille asiakkaille tarjoten mahdollisuus pariterapiaan. Päihdelääkärin palvelut on aloitettu yksikössä syksyllä 2019. Päihdeasiakkaiden määrä on lisääntynyt ja ongelmat moninaistuneet. Lääkkeellisen päihdehoidon ja ajo-oikeustyön asiakkaita on lisääntyvästi. Toimintakeskuksen osalta ryhmätoimintaa on laajennettu ja kohdennettu eri sektoreille. PAKKA-toimintamallin toteutusta on jatkettu yhteistyössä moniammatillisesti ja poikkihallinnollisesti koko alueella. Yhteistyö eri sektoreiden kanssa on lisääntynyt yhteisten asiakkaiden toimesta. Vuonna 2019 on toteutettu päihdetilanne-kysely koko PoSan alueella yhteistyössä Selvinpäin Satakunnassa-hankkeen kanssa. Syksyn 2019 aikana on laadittu tehtäväkuvaus ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön koordinaattorille, joka on tarkoitus rekrytoida kevään 2020 aikana.

Vuoden 2017 alusta lukien perustoimeentulotuen käsittely ja päätöksenteko siirtyivät Kelan tehtäväksi. Toimeentulotuen kustannukset nousivat Kankaanpäässä selvästi vuonna 2017 ja ne olivat noin 66 euroa asukasta kohden, kun ne olivat vuonna 2016 noin 46 euroa asukasta kohden. Vuonna 2018 kustannukset olivat noin 67 euroa asukasta kohden. Kustannukset olivat kuitenkin edelleenkin selvästi alhaisemmat kuin koko maassa ja Satakunnassa keskimäärin.

Toimeentulotuen Kela-siirto vähensi asiakkaiden face-to-face-asiointeja ja tämä on lisännyt asiakkaiden ongelmatilanteiden pitkittymistä ja moninaistumista. PoSan sosiaalipalveluissa tavataan usein asiakkaita, joilla on uhkana sähkön- tai vedenjakelun katkaisu tai häätö. Sosiaalipalveluissa pyritään jalkautumaan kuntalaisten keskuuteen, jotta puheeksiottoja voidaan tehdä aikaisemmin.

Päihdehuollon laitosjaksot ovat vähentyneet edellisestä vuodesta, mutta vastaavasti päihdehuollon asumispalvelut ovat lisääntyneet

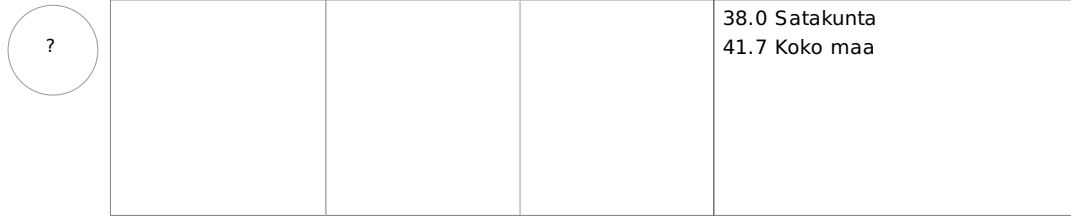
Aikuissosiaalityössä on suurena osa-alueena pitkäaikaistyöttömyyden hoito. Alueen aktivointiaste on ollut seudullisesti ja koko maan laajuudessa korkea ja asiakkaiden osalta on toimittu tiiviissä yhteistyössä Kankaanpään kaupungin ja erilaisten yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Aktivointisuunnitelmia tehtiin vuonna 2019 yhteensä 344 (325) ja kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita oli keskimäärin kuukaudessa 275 (319).

Sosiaalihuoltolain mukaista sosiaalista kuntoutusta on järjestetty jäsenkuntien alueella ja keskitetysti Kankaanpäässä ryhmämuotoisena.

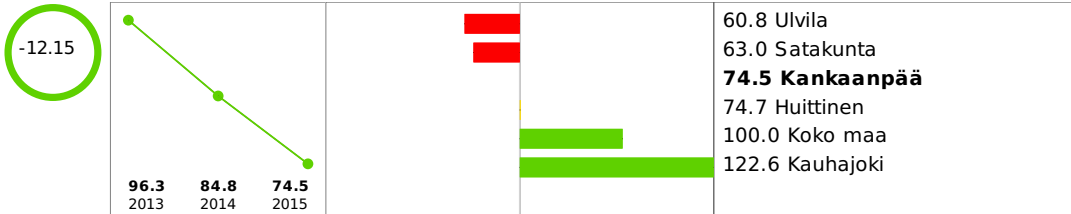
IKÄIHMISET *Hyvinvointi*

Elämänlaatu ja osallisuus

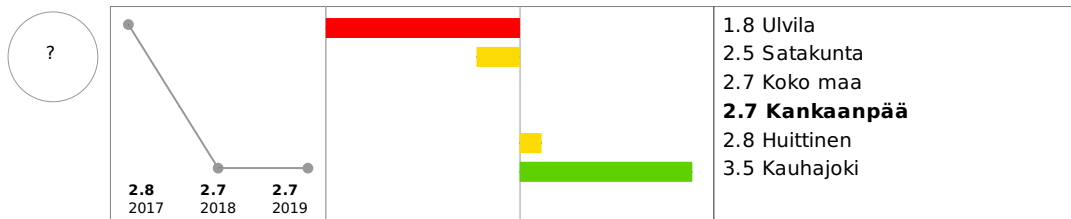
Elämänlaatunsa (EuroHIS-8) hyväksi tuntevien osuus (%), 75 vuotta täyttäneet

Dementiaindeksi, ikävakioitu

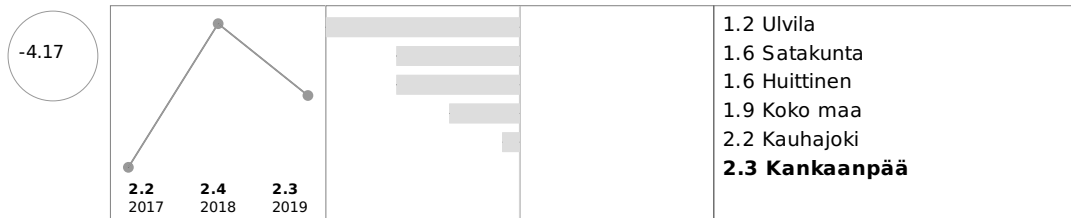

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

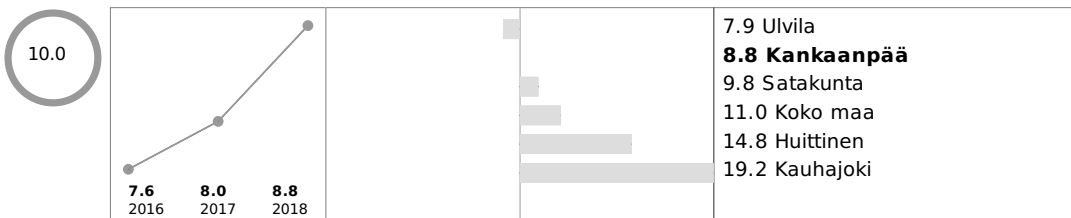

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Vapaa-aika

Vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomien osuus (%), 75 vuotta täyttäneet

?				35.0 Koko maa 36.9 Satakunta
---	--	--	--	---------------------------------

Vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomien osuus (%), 65 vuotta täyttäneet

?				23.3 Koko maa 24.7 Satakunta
---	--	--	--	---------------------------------

Muut palvelut

Talous

IKÄIHMISET - Yhteenveto

Ikääntyvä väestö

- Ikääntyvä väestö yli 75 v tulee kasvamaan Kankaanpäässä seuraavan kymmenen vuoden aikana (vuoteen 2030) noin 950 hengellä, joka tulee huomioida palvelurakenteiden suunnittelussa.

PoSa

Omaishoidon tukea saavan hoitajakunnan määrä on vuosittain pysynyt melko samana, vuoden 2019 osalta oli määrässä hienoista nousua. Omaishoidon tukea myönnettiin 65 vuotta täyttäneille yhteensä 153 eri hoitajalle.

Palveluneuvonta ja -ohjaus on erittäin tärkeässä roolissa asiakkaan tarpeita ja oikeita, tarpeenmukaisia palvelutarvekokonaisuuksia suunniteltaessa. Palveluneuvonnasta ja palveluneuvojan palveluista tarvitaan edelleenkin lisää tiedottamista, tarve on ollut edelleen kasvava.

Hyvinvointikeskus tuottaa seniorineuvolan palvelut. Diabetes-työtä on voitu vuoden 2019 aikana vahvistaa samoin geronomin palvelua. Muistihoitotyön tarve on kasvava. Hoitotarvejakelu muodostaa yhden suuren työkokonaisuuden hyvinvointikeskuksessa. Samoin pääasiassa diabeetikkojen jalkahoidon tarve on ollut kasvava. Hyvinvointikyselyt lähetetään 70-, 75- ja 80-vuotiaille ja vastausten perusteella riskiryhmään kuuluvat kutsutaan hyvinvointitarkastukseen tai tarjotaan hyvinvointikotikäyntiä, tavoitteena vähentää toimintakyvyn heikkenemisen riskiä ja lisätä kotona asumisen vuosia myöhentäen palveluasumisen ja laitoshoidon tarvetta. Muistikoordinaattori koordinoi muistihoitotyötä koko PoSan alueella, konsultoi geriatria muistisairauksien hoidossa ja järjestää muistihoidon koulutusta kaikkien palvelualueiden muistihoitajille.

Kotiinkuntoutusyksikön toiminta ja käyttö on ollut kasvavaa ja asiakasvaihto on nopeaa. Tapalan sairaalasta on voitu edelleen suhteellisen joustavasti kotiuttaa yksikköön ne asiakkaat, joilla ei ole ollut enää tarvetta sairauden hoidolle ja tavoitteena edelleen kotona asuminen. Yksikön asiakkaiden asiakasprofiili on ollut moninainen ja jatkossa tarvitaan paikkamäärän ja henkilöstörakenteen mukaista profilointia että yksikön toiminta on toiminta-ajatuksen mukaista. Suurin osa yksikön asiakkaista tulee Kankaanpäästä vaikka yksikkö on tarkoitettu kaikille PoSan toiminta-alueen asiakkaille. Yksikön kotiutusfysioterapeutti tekee kuntoutussuunnitelmia asiakkaille, ja kotihoito jatkaa suunnitelman toteutusta ja seurantaa asiakkaan kotona.

Kotihoidossa ikäihmisille on pystytty turvaamaan ensisijaiset palvelut lain määräämissä aikarajoissa, mutta

nuorempien ikäluokkien tarvitsemia palveluita ei ole ollut edelleenkään mahdollista antaa automaattisesti tarpeen vaatimassa laajuudessa. Kotiin annettavien palveluiden tarve on noussut vuosittain, osa palvelusta on hankittava ostopalveluna. Henkilöstöressurin lisääminen on tarpeen, jos Satakunnan tavoitteeseen kotihoidon määrässä halutaan päästä. Perhehoito ei ole lisääntynyt. Kuntalaisten palvelutarve siirtyy eliniän pidentyessä myöhempään ikään, palvelutarve sinänsä ei tästä johtuen juurikaan alene. Muistisairauksien osuus on merkittävä, varsinkin koska eliniän odote on pidentynyt.

Palveluohjaus on vakiintunut kaikkien työntekijöiden toimintatavaksi kotihoidossa. Vastuuhoitaja nimetään asiakkaalle jos tarve on olemassa. Palvelutarpeen arviointi pystyttiin kiireellisissä tapauksissa tekemään 0-1 arkipäivän kuluessa, kiireettömässä keskimäärin 3,5 arkipäivän kuluessa. Kotiin annettava palvelu on asiakkaan henkilökohtaista hoitoa ja hoivaa, ei kodinhoitoa.

Turvahälytyskäynnit ja muut yöaikana tapahtuvat avustuskäynnit saatiin järjestettyä uudelleen sairaankuljetuksen ja VPK:n kanssa tehtävin sopimuksin. Honkajoen, Jämijärven, Kankaanpään, Pomarkun ja Siikaisten käynnit toteutuvat sairaankuljetuksen toimesta, Karviassa hälytykset hoidetaan kokeiluluontoisesti VPK:n ja PoSan yhteistoimintana.

Tehostetussa palveluasumisessa oli 31.12.2019 säännöllisessä hoidossa 247, lyhytaikaishoitopaikkoja oli 26. Ympäri vuorokautisen hoitopaikan saaminen kesti pääsääntöisesti alle 3 kk, odotusajan keskiarvon ollessa 23 vuorokautta. Jämijärven tehostetun palveluasumisen osalta valmistauduttiin ostopalveluihin seuraavalle vuodelle. Tehostetun palveluasumisen hoitohenkilöstömitoitus vaihteli yksikkökohtaisesti välillä 0,54 -0,65 (suurin kotiinkuntoutusyksikössä).

Tehostetun palveluasumisen määrää on osin pystytty vähentämään, mutta ensisijainen tavoite palvelun antamiseen on ollut asiakkaan oikean hoidon tarve ja sen mukainen asumispaikka. Koko Satakunnan alueella on määritelty 6% tavoite ympärivuorokautista hoitoa 75-vuotta täyttäneille vuoteen 2025 mennessä. Kankaanpään tilanne 75-vuotta täyttäneiden määrässä ympärivuorokautisessa hoidossa on 9,1%.

Henkilöstöä koulutetaan asiakkaiden tarpeiden mukaisesti koulutusaloihin, kuten saattohoitoon, ikääntyneen ihmisen terveyden ja toimintakyvyn tukemiseen, mielenterveys- ja päihdetyön osaamisalaan ja suun hoitoon. Palveluohjaus ja -neuvonta kuuluu koko henkilöstölle työtehtävästä riippumatta, sen lisäksi palveluneuvoja hoitaa päätoimisesti asiakkaiden ohjausta ja neuvontaa.

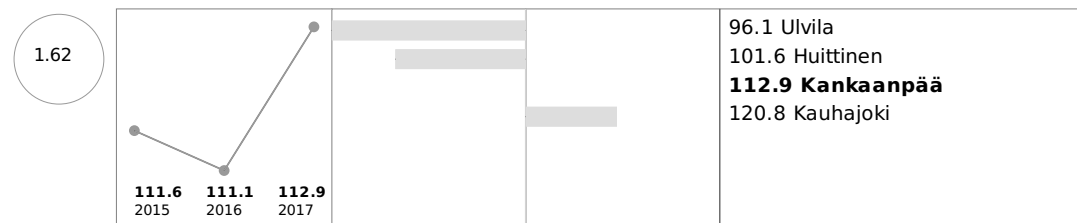
KAIKKI IKÄRYHMÄT *Hyvinvointi*

Elämänlaatu ja osallisuus

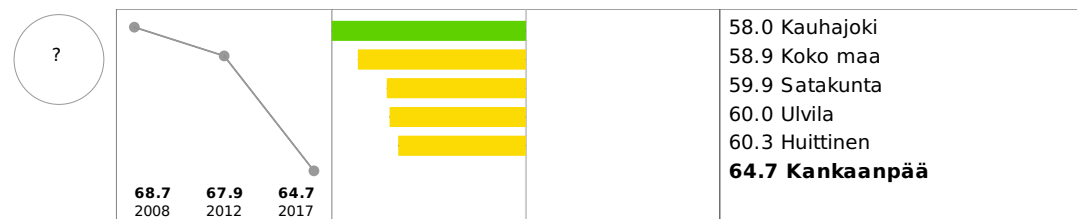
Elämänlaatunsa (EuroHIS-8) hyväksi tuntevien osuus (%)

?				53.9 Satakunta 60.1 Koko maa
---	--	--	--	---------------------------------

Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu (-2017)

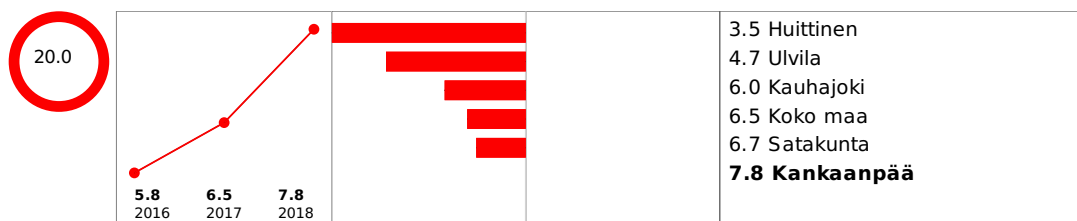
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

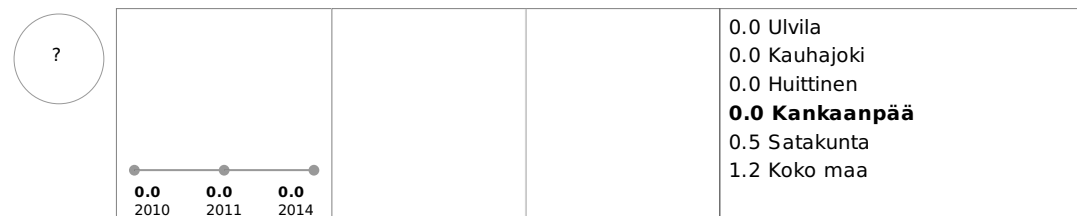
Opiskelu, työ ja toimeentulo

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

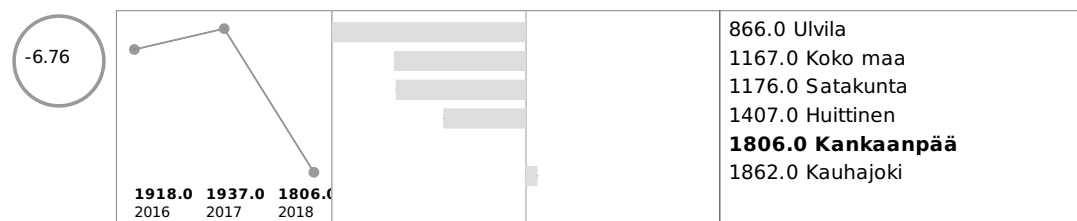
Asunnottomat yksin asuvat / 1 000 asukasta (-2017)

Kunnan palvelut

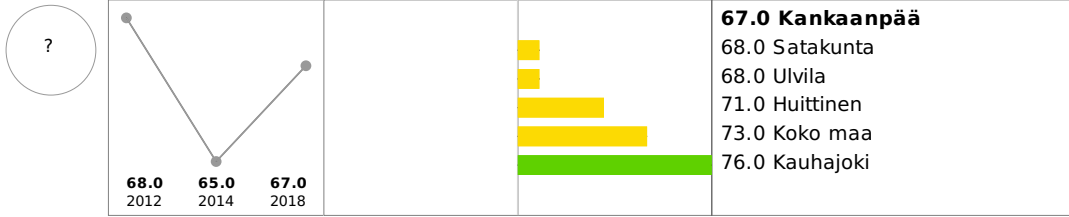
Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

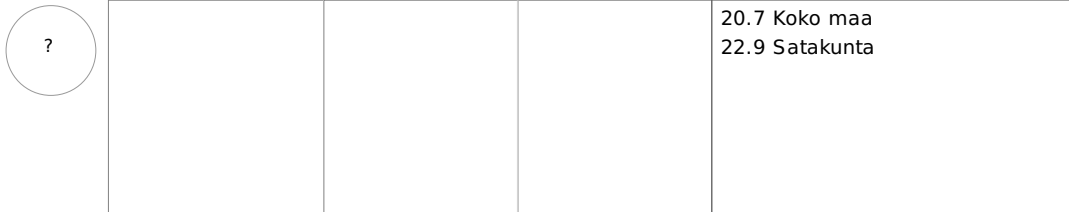

Vapaa-aika

Liikunnan edistäminen kunnissa - TEA, pistemäärä

Vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomien osuus (%), 20 - 64-vuotiaat

Liikuntapaikkoja kpl

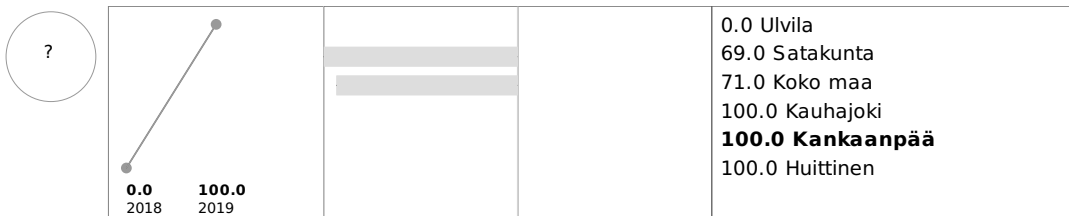

Muut palvelut

Talous

Vapaa-aika

Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista

KAIKKI IKÄRYHMÄT - Yhteenveto

Lähikuntien liikuntatoimien ja PoSan kanssa jatkettiin suunnittelua seutukunnallisesta Liikuntapalveluketjun (LIPAKE) käyttöönotosta. Tavoitteena on luoda matalan kynnyksen liikuntaryhmiä, joihin mm. terveyskeskuksen kautta ohjataan asiakkaita. PoSan kanssa toteutettiin perinteisesti Hyvinvoinnin portaat 65+ vuotiaalle.

Fyysinen elinympäristö

Terveellinen, turvallinen, viihtyisä ja ympäristöarvot huomioonottava elinympäristö voidaan turvata maankäytön suunnittelun ja kaavoituksen sekä rakennus-, katu- ja ympäristösuunnittelun avulla. Fyysisellä elinympäristöllä rakenteineen ja sen viihtyisyydellä on keskeinen vaikutus ihmisten hyvinvointiin.

Liikenneturvallisuus ja kevyen liikenteen kulkumahdollisuuksien parantaminen

Vuonna 2017 laadittiin Destia Oy:n toimesta Pohjois-Satakunnan seudun liikenneturvallisuussuunnitelma Varsinais-

Suomen Ely-keskuksen, kuntien, Liikenneturvan ja Poliisin yhteistyönä. Liikenneturvallisuuksuunnitelmasta toimenpide-ehdotuksineen laadittiin kuntakohtainen raportti ja ohjeellinen vuosikello liikenneturvallisuuustyöhön. Liikenneturvallisuuustyön koordinoitiin perustettiin monialainen Kankaanpään liikenneturvallisuusryhmä, joka on kokoontunut vuonna 2019 yhden kerran. Lisäksi liikenneturvallisuuustyön tulosten seuranta on jatkettu Pohjois-Satakunnan alueellisen liikenneturvallisuusryhmän puitteissa, ryhmä on kokoontunut 2019 Varsinais-Suomen ely-keskuksen kutsumana yhden kerran.

Kevyen liikenteen turvallisuuden parantamiseksi vuonna 2019 toteutettiin Sillanpääkadulle rekka-autoja varten levennyskaistat Kingspan Oy:n tehtaan kohdalle. Kirkkokadun kevyen liikenteen väylän viimeistelytöt Kelankaaren ja Pansiantien välillä ja Reiman asuinalueen Neuvoksenkadun uuden kevyen liikenteen väylän päälylystys- ja viimeistelytöt toteutettiin loppuun 2019. Liikenneturvallisuuutta parantava vaikutus oli myös 2019 toteutetuilla katuvalaistuksen valaisinvaihoilla (186 kpl). Liikenteenohjauksen osalta liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta lisättiin Taipaleenkadun länsireunan pysäköintikiellolla.

Pohjois-Satakunnassa onnettomuuksien kokonaismäärät ovat laskeneet niin maanteillä kuin kaduillakin. Asukaslukuun suhteutettuna Pohjois-Satakunnassa onnettomuuksia on muuhun Suomeen verrattuna runsaasti. Täällä ilmeisesti liikutaan enemmän omilla kulkuneuvoilla kuin Suomessa keskiarvoin. Henkilövahinkojen uhrat ovat 91% olleet autoissa. Ikäryhmittäin tarkasteltuna eniten onnettomuuksia vuonna 2019 sattui 18-19 vuotiaille, kun taas vuotta aiemmin 2018 eniten onnettomuuksia sattui 17-18 vuotiaille. Kankaanpään onnettomuuspaikkoja tarkastellessa huomataan onnettomuuksien muodostaneen toisen painopistealueen Asemakadulle.

Palveluiden saavutettavuus

Kaupungin palvelut on keskitetty kaupungin keskusta. Keskustassa palvelutarjonta on monipuolista ja palveluiden saavutettavuutta voidaan pitää sekä kevyen liikenteen että ajoneuvojen osalta hyvänä lyhyiden välimatkojen ansiosta. Liikenneväylät toimivat ilman ruuhkautumista ja paikoitusmahdollisuuksia palveluiden läheisyydessä on riittävästi saatavilla. Haja-asutusalueella palvelutarjonta on vähäistä. Kaupungin väestöstä valtaosa asuu kohtuullisen lähellä palveluita.

Viihtyisä ja virikkeellinen kaupunkiympäristö ja virkistysalueet

Keskustaajaman alueella on hoidettuja puistoalueita yhteensä noin 27 hehtaaria. Lisäksi Kaupunkiympäristön viihtyisyyttä on pyritty edistämään katuvihheralueiden, kaupunkipuistojen istuksiin ja yleisille alueille sijoitetuilla istutuslaatikoilla kukkaistutuksineen. Ympäristön virikkeellisuutta ja viihtyisyyttä lisäävät myös kaupunkiympäristöön sijoitetut Taidekehän taideteokset. Kokoelmaa ei ole kartutettu vuonna 2018, mutta teoksia on kunnostettu Taidekehätyöryhmän ja Kankaanpään museon ja teknisen keskuksen yhteistyönä. Prosenttitaideperiaatetta on alettu noudattaa kaupungin talonrakennushankkeissa Keskustan koulu (2016), Kirjaston peruskorjaus- ja laajennushanke 2017-2018. Kirjasto-hankkeessa toteutettiin sisätiloihin seinämaalaukset. Liikuntakeskuksen peruskorjaus- ja laajennushankkeen prosenttitaidehankinnan toteuttamiseksi järjestettiin vuoden 2018 lopussa kutsutaidekilpailu, jonka tuloksena valittiin toteutettavaksi Kirsi Kaulasen teos Pikku Apollo. Teos tullaan sijoittamaan paikoilleen liikuntakeskuksen ja sen länsipuolella kulkevan kevyen liikenteen väylän väliselle alueelle vuonna 2020.

Leikkikentät

Kaupungin teknisen keskuksen ylläpitovastuulla on vuoden 2019 lopussa ollut yhteensä 23 leikkipuistoa ja 14 leikkialuetta päiväkotien ja koulujen yhteydessä.

Kaupunki vastaa omistamiensa leikkivälineiden riittävästä huollosta ja kunnossapidosta sekä laitteiden säännöllisestä tarkastuksesta. Välineiden, varusteiden ja putoamisalustojen kunto sekä muut turvallisuustekijät tarkistetaan alueen käyttömäärä huomioiden. Huonokuntoisten välineiden käyttö estetään ja ne kunnostetaan tai uusitaan. Leikkikentille sijoitetaan vain eurooppalaiset turvallisuusstandardit täyttäviä leikkivälineitä. Vuonna 2019 perhepäivähoitajien suosima Koonipuiston leikkialue uudistettiin 2018 hankituilla välineillä.

Leikkikentät ja leikkikenttävälineet ovat kuluttajaturvallisuuslainsäädännön soveltamisalaan kuuluvia palveluita ja tavaroita, joiden valvonta kuuluu Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (Tukes). Viranomaistarkastuksia ei vuonna 2019 ole ollut vaan tarkastukset on suoritettu omavalvontana.

Ilmanlaatu ja ilmastonmuutoksen hillitseminen

Ilmanlaatua ei ole mitattu, mutta ilman laatua voidaan pitää hyvänä, eikä merkittävää saastuneisuutta ole tavattu. Ilman laadun osalta ongelmana on koettu lähinnä katujen pölyäminen, mikä on runsainta keväisin ennen kuin kadut on puhdistettu. Katupölyn esiintymistä on pyritty ehkäisemään mahdollisimman aikaisella katujen puhdistusharjauksella ja asianmukaisilla puhdistusmenetelmillä.

Kasvihuonepäästöjen vähentämiseksi ja ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi on laadittu Kankaanpään ilmasto-ohjelma vuosille 2017 - 2025 ja liitytty kuntien energiatehokkuussopimukseen kaudelle 2017-2025. Kaupunki on ollut mukana myös SATAHIMA- kohti hiilineutraalia Satakuntaa - hankkeessa (2016-2018) ja vuonna 2018 alkaneessa Ilmastoviisas Satakunta -ILSA-hankkeessa (2018-2010). Kaupungin rakennusten peruskorjauskohteissa on energialähteinä lisätty uusiutuvan energian käyttöä mm. aurinkosähkön käyttö Pohjanlinnan koululla ja Keinojää Oy:n jäähallin hukkalämmön hyödyntäminen Liikuntakeskuksen uimahallin lämmityksessä.

Liikennemelu

Liikennemelua esiintyy pääliikenneväylien valtatie 23 ja kantatie 44 varrella, meluvyöhykkeet on merkitty osayleiskaavakarttaan.

Rakenteellisia meluntorjunta toimenpiteitä ei ole tehty, Laviantielle kantatie 44 liikennemelua on pyritty vähentämään 60 km/h nopeusrajoituksella (välillä Asemakatu/Vuohiniityntien ja Tapalankatu). Kaavamääräyksissä melu on tarvittaessa huomioitu.

Liikuntatilat ja -alueet

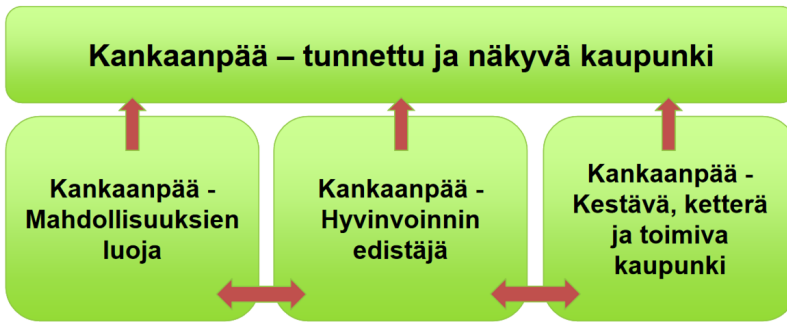
Kaupunki on viime vuosina panostanut voimakkaasti kaupunkilaisten liikuntamahdollisuuksiin. Liikuntakeskuksen peruskorjaus- ja laajennushankkeen vanhan osa (I-vaiheen) rakentaminen on alkanut 2017 ja uimahallin peruskorjaushanke toteutettiin 2018-2019 (II-vaihe). Urheilukentän peruskorjaus ja uusi huoltorakennus on valmistunut 2017.

Koiraharrastajille toteutettiin keskusta-alueelle vuonna 2018 aidattu ja valaistu koirapuisto sekä vuonna 2019 kunnostettiin Ruokojärven rantaan vanhalle uimarannalle koirauimaranta. Rantaan siirrettiin Rivieran-rannalta poistettu laituri, jonka kansirakenne kunnostettiin.

2 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Kankaanpään kaupunginvaltuusto on 6.3.2017 pitämässä kokouksessaan hyväksynyt Kankaanpään kaupungin kaupunkistrategian vuoteen 2025. Kaupunkistrategiassa on kuntalain 37 §:n mukaisesti päätetty kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Strategiset, ohjaavat roolivalinnat vuoteen 2025 ovat seuraavat:

Strategiset, ohjaavat roolivalinnat vuoteen 2025

Kaupunkistrategiassa on määritelty kymmenen (10) eri painopistealuetta sekä niiden tavoitteet sekä toimeenpanon/ohjelman.

Painopistealueet ovat seuraavat:

1. Innovaatio- ja kehitystoiminta
2. Tulevaisuuden koulutusosaaminen
3. Matkailupotentiaali ja kuntamarkkinointi
4. Taide, liikunta ja aktiviteetit
5. Myönteinen yhteisöllisyys
6. Asukkaiden hyvinvointi
7. Kestävä kehitys
8. Tasapainoinen talous
9. Ketterä, yhteisökykyinen hallintamalli
10. Toimivat, terveet työyhteisöt

Kaupunkistrategian eri painopistealueet vaikuttavat kukin omalta osaltaan kuntalaisten hyvinvointiin. Nimenomaisesti kuitenkin kohta 6. asukkaiden hyvinvointi on sellainen, jossa asetetaan tavoitteet, joiden toimeenpanona laaditaan hyvinvointiohjelma. Tarkemmat tavoitteet asukkaiden hyvinvointiin on määritelty seuraavasti:

- Vaikuttamme siihen, että kuntalaisten vastuunotto omista elintavoista lisääntyy
- Ennaltaehkäisemme hyvinvointieroja ja syrjäytymistä
- Lisäämme yhteisöllisyys ja osallisuus -toimintaa, varmistamme hyvinvointi- ja turvallisuusosaamisen (lähipalvelut)
- Asuinalueiden aktivointi taloudellisen ja materiaalsen tuen muodossa sekä asukkaiden kuuleminen
- Kevyen liikenteen kehittäminen ja infran kunnossapito
- Virikkeellisen ympäristön ylläpitäminen

3 Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Kaupunkistrategian eri painopistealueiden tarkastelun lisäksi tässä hyvinvointikertomuksessa on hyödynnetty myös **TEAvisarin** tuloksia, jotka näyttävät kunnan terveydenedistämistyön suunnan. Tiedot kuvaavat terveydenedistämistä eli kunnan toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

TERVEYDEN EDISTÄMISEN TULOKSET VUODELTA 2019

Tulosten analyysi:

Kuntajohdon terveydenedistämisasiivisuuden (tiedot vuodelta 2019) osalta Kankaanpään kokonaistuloksessa (67) on tapahtunut selkeä parannus aiempiin vuosiin verrattuna. Tulos on kuitenkin koko maan (78) ja Satakunnan (77) alapuolella. Kankaanpäässä kuntajohdon sitoutuminen (67), johtaminen (60) sekä seuranta ja tarveanalyysi (100) ovat parantuneet selkeästi. Satakunnan vastaavat luvut olivat (75,74,94) ja koko maan (77, 80, 87). Osallisuus (81) on satakunnan (76) ja koko maan (80) tulosten yläpuolella. Uutena mittarina on voimavarat, jonka tulos (25) on selkeästi Satakunnan (64) ja koko maan (65) alapuolella.

Lukiokoulutuksen terveyden edistämisen (tiedot vuodelta 2018) osalta Kankaanpään kokonaistulos (74) sama kuin Satakunnassa (74). Molemmat tulokset ovat selkeästi yli koko maan tuloksen (69). Lukiokoulutuksen tulokset ovat pääosin parantuneet edellisestä mittauskerrasta. Sitoutuminen (83), johtaminen (87) sekä seuranta ja tarveanalyysi (77) sekä yhteiset käytännöt (77) ovat hyviä. Voimavaroissa (56) ja osallisuudessa (65) on vielä parannettavaa.

Ammatillisessa koulutuksessa ei ollut saatavilla vuoden 2019 tuloksia Kankaanpään osalta. Aikaisempiin tuloksiin verrattuna Satakunnassa on tapahtunut selkeä muutos parempaan suuntaan. Sitoutuminen (99), johtaminen (77) sekä yhteiset käytännöt (81) ovat hyviä. Seuranta ja tarveanalyysissä (63), voimavaroissa (68) ja osallisuudessa (56) on vielä parannettavaa. Ammatillisen koulutuksen kaikilla osa-alueilla Satakunnan tulokset ovat koko maan (86, 71, 71, 60, 52, 56) tuloksia parempia tai samalla tasolla.

Liikunnan (2018) terveyden edistämisen osalta Kankaanpään (67) on vielä parannettavaa, sillä sekä koko maan tulos (74) että Varsinais-Suomen (74) tulos ovat selvästi paremmat. Satakunnan tulos on (68), joka on samalla tasolla Kankaanpään kanssa. Edelliseen mittaukseen (2014) verrattuna Kankaanpäässä on tapahtunut selvää parannusta muissa ydintoiminnoissa (93), voimavaroissa (86), johtamisessa (82) ja sitoutumisessa (54). Osallisuudessa (50) sekä seuranta ja tarveanalyysissä (36) on parannettavaa.

Perusterveydenhuollon terveyden edistämisen osalta Kankaanpään tuloksissa (tulokset vuodelta 2018) on paljon parannettavaa, sillä kokonaistulos (47) on selvästi koko maan (67) tulosta alhaisempi.

Kulttuurin terveydenedistämisasiivisuuden kysely tehtiin ensimmäisen kerran vuonna 2019, joten muutosten vertailua ei ole olemassa. Kankaanpään osalta kulttuurin kokonaistuloksessa (30) on parannettavaa. Toisaalta myös Satakunnan (50) sekä koko maan kokonaistulos (59) on varsin alhainen. Kankaanpäässä kulttuurin sitoutuminen (8), voimavarat (27) ovat heikoimmat osa-alueet.

Painopistealueiden arviointi:

3.1 Innovaatio- ja kehitystoiminta

- Tavoitteiden toimeenpanoa varten laadimme **elinvoimaohjelman**
- Toteutamme kampanjoita, tietoiskuja ja viestintää (osana kuntamarkkinointia ja elinvoimaohjelmaa)

3.2 Tulevaisuuden koulutusosaaminen

- Tavoitteiden toimeenpanoa varten laadimme **elinvoimaohjelman**
- Toteutamme kampanjoita, tietoiskuja ja viestintää (osana kuntamarkkinointia ja elinvoimaohjelmaa)

3.3 Matkailupotentiaali ja kuntamarkkinointi

- Tavoitteiden toimeenpanoa varten laadimme **vetovoimaohjelman**
- Kampanjat, tietoiskut ja viestintä (osana kuntamarkkinointia ja vetovoimaohjelmaa)

3.4 Taide, liikunta ja aktiviteetit (Kulttuuri, liikunta ja nuorisot)

Vuoden 2019 aikana on sivistystoimen eri sektoreilla toteutettu laaja-alaisesti hyvinvointiin liittyviä tapahtumia. Tapahtumat ovat osa kaupunkistrategiaa ja antavat selkeän kuvan hyvinvointiin liittyvistä toimenpiteistä.

KULTTUURI (Kulttuuri- ja nuorisopalvelut)

Kulttuuripalvelujen järjestäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä ja sitä säätelee 1.3.2019 voimaan tullut laki

kuntien kulttuuritoiminnasta.

Kulttuuripalvelut koordinoi ja tuottaa erilaisia kulttuuripalveluja/tapahtumia yhdessä eri hallintokuntien kesken ja yhteistyössä alueen muiden kulttuuritoimijoiden sekä erilaisten yhdistysten kanssa.

Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin, joita kunta toteuttaa yhteistyössä muiden nuorisotoimijoiden kanssa. Nuorisotyön palveluja voidaan toteuttaa myös alueellisesti kuntien yhteistyönä. Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee valtionosuuksilla ja -avustuksilla kuntien nuorisotyötä ja sen kehittämistä.

Nuorisotoimen tehtävänä on nuorisopalveluiden tuottaminen, tukeminen ja kehittäminen sekä toiminta nuorten syrjäytyminen ehkäisemiseksi yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Erityisnuorisotyön tehtävänä on ehkäistä ja vähentää päihteiden käyttöä vaikuttamalla saatavuuteen, tietoihin ja asenteisiin, käyttötapoihin sekä ongelmakäyttöä synnyttäviin olosuhteisiin ja sitä tukevaan kulttuuriin.

Nuorisotila on auki tiistaista perjantaihin, jossa järjestetään erilaista vapaa-ajantoimintaa sekä teemapäiviä. Tiloja käyttävät myös aamupäivisin eläkeläisryhmät, viikonloppusin yhdistykset ja lisäksi nuorisovaltuusto pitää kokouksiaan tilassa.

Luovan toiminnan leiri järjestettiin 7 - 10 vuotiaille lapsille päiväleirinä nuorisotilassa.

Viikoittain tilassa vaihtuvia teemapäiviä ja yökahvilatoimintaa.

5 - 7-luokkalaiset oppilaat tekivät tutustumiskäynnit nuorisotilaan. Lisäksi Sataedun lähihoitajaopiskelijat tutustuivat nuorisotilaan ja nuorisotoimen toimintaan syksyllä.

Nuorisotilan syrjäisen sijainnin ja nuorten palautteiden johdosta aloittiin suunnitelmat uuden nuorisotilan siirtämisestä keskustaan. Asiasta teki myös nuorisovaltuusto aloitteen.

Lakisääteinen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto kokoontui säännöllisesti vuoden aikana ja ryhmään kuuluu edustajat nuorisotoimen lisäksi TE-toimistosta, Valtti-työpajalta, Seurakunnasta, Pohjanlinnan koulusta, Sataedusta ja Posasta.

Kevät- ja syyskaudella kokoontui Satakunnan nuorisotoimien sekä etsivän nuorisotyön esimiehet.

Toimittiin taide- ja hörhiäisviikon suunnitteluryhmässä, osallistuttiin kaupungin yhdistystoiminnan laadintaan/suunnitteluun sekä muihin toimintaamme kuuluviin nuorisotoiminnan ja kulttuuritoiminnan yhteistyötapaamisiin.

Ramppikuume-Valtakunnalliset nuorisoteatteripäivien tapahtumalla oli väli vuosi. Vuoden 2020 tapahtuman suunnittelut aloitettiin keväällä.

Perustettiin erityistaiteen työryhmä. Suunnitellaan kevään 2020 näyttelyä ja seminaaria.

Nuorisotoimen edustus/edustajat ovat mukana säännöllisesti kokoontuvissa yhteistyöverkostoissa : Lapsi- ja perhepalveluiden työryhmä (Lape), Oppilashuollon ohjaustyöryhmä ja Ehkäisevän päihdetyön työryhmä. Lisäksi nuorisotyöntekijä toimii ehkäisevän päihdetyön yhteyshenkilönä Kankaanpäässä ja osallistui Selvinpäin Satakunnassa - hankkeeseen.

Etsivässä nuorisotyössä on kaksi yksilöohjaajaa, jotka toimivat Kankaanpään lisäksi viidessä lähikunnassa. Heidän määräaikaiset toimet vakinaistettiin helmikuussa. Etsivään nuorisotyöhön haettiin kymmenennen kerran OKM:n hankeavustusta ja sitä saatiin 55.000 euroa. Yhteensä avustusta on saatu etsivään nuorisotyöhön tähän mennessä 611.000 euroa. Vakinaistaminen ei vaikuta avustuksen saantiin.

Koulujen, TE-toimiston, Työpajan ja eri verkostojen kanssa etsivä nuorisotyö teki yhteistyötä tiiviisti. Puolustusvoimien kutsuntoihin osallistuttiin, jonka mahdollistaa Time out-koulutus. Lisäksi kunnissa järjestettiin erilaisia teema- ja tapahtumapäiviä nuorille. Henkilökohtaisten asiakastapaamisten kautta 15 - 29-vuotiaita asiakkaita oli vuoden aikana 57.

Kangasmetsän koulun vanhempainyhdistyksen kanssa toteutettiin alakouluikäisten diskot nuorisotilassa. Lisäksi

järjestettiin yökahviloita sekä teemapäiviä kuukausittain nuorisotilassa.

Kulttuurikevät tapahtumat.

- NOSTE tapahtumat ja konsertti.
- Maaliskuussa Teatris 2019 tapahtuma.
- Lasten luovantoiminnan leiri 24 - 28.6.2019.
- Ehkäisevän päihdetyön Älä välitä- kampanjat keväällä.
- Kesäretki Power Parkkiin toteutettiin kesäkuussa.
- Nuoriso- ja liikuntatoimet järjestivät yhteistyössä Harrastemessut liikuntakeskuksessa elokuussa.
- Hörhiäisviikko 2019 17.8 - 25.9.2019.

Ehkäisevän päihdetyön viikolla marraskuussa järjestettiin luentotilaisuudet lyseolla ja Kankaanpääsalissa. Lisäksi toteutettiin kaupungin nettisivuilla Satakunnassa päihdetilannekysely.

Vuoden aikana osallistuttiin erilaisiin kulttuuri- ja nuorisopuolien koulutus/seminaartilaisuuksiin.

Kankaanpään kaupunginkirjasto

Kaupunginkirjasto on osa Satakirjastot-yhteisjärjestelmää, jolla on yhteinen aineistorekisteri ja yhteiset lainaajat, yhteinen verkkokirjasto, yhteiset käyttösäännöt ja pitkälti toimintatavatkin muiden Satakunnan kirjastojen kanssa. Satakirjastojen johtajista koostuva johtoryhmä kokoontui kahdeksan kertaa. OKM:n yleisiä kirjastoja koskevan asetuksen mukaisesti Turun kaupunginkirjasto hoitaa sekä Varsinais-Suomen että Satakunnan kuntien kirjastojen alueellista kehittämistehtävää. Tehtävän tavoitteena on tukea toimialueen yleisten kirjastojen kehittymistä ja henkilöstön osaamista sekä edistää yleisten kirjastojen keskinäistä yhteistoimintaa.

Kirjaston henkilökunta osallistui vuoden aikana aktiivisesti mm. Turun kaupunginkirjaston ja Porin kaupunginkirjaston järjestämiin koulutuksiin, koulutuspäiviä oli 7,3/hvt. Koulutukset toteutuivat pääosin etäkoulutuksina. Lastenosastonjohtaja Marketta Toivanen osallistui AVI:n järjestämään kirjastoaiheiseen opintomatkaan Osloon.

Kirjasto oli avoinna 287 päivänä. 19.3.2019 alkaen lehtisali alettiin kokeiluluonteisesti avata kirjaston aukiolopäivinä jo klo 9, kun asiakaspalvelu lainaussalin puolella avautui klo 11 (la klo 10).

Kirjaston kokoelma kasvoi edelliseen vuoteen nähden hiukan, 91 709 niteeseen. Hankintaa tehtiin edellisvuotta hieman vähemmän, 3544 kappaletta. Poistoja tehtiin runsaasti, 3072. Eniten kokoelmassa on edelleen aikuisten tietokirjoja, 32 424. Sanomalehtiä kirjastoon tilattiin 13 vuosikertaa ja aikakauslehtiä 87 vuosikertaa.

Kirjaston kokonaislainaus kasvoi edelleen, lainoja oli yhteensä 160 252, korotusta edelliseen vuoteen 3 %. Aikakauslehtien lainaus kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna n. 25 %. Aikuisten sekä lasten ja nuorten kaunokirjallisuuden ja DVD-levyjen lainaus kasvoivat hieman. Eniten lainattiin lasten ja nuorten kaunokirjallisuutta (50 845) ja aikuisten tietokirjoja (40 461).

Myös kirjastokäyntien määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna lähes 11 %, yhteensä 65 664 käyntiä. Lainausoikeuttaan käyttäneiden asiakkaiden määrän pysyi lähes edellisvuoden tasolla, lainausoikeuttaan käyttäneitä oli 3302.

Vuosien 2018 ja 2019 vertailussa on huomioitava, että v. 2018 kirjasto oli muuton takia suljettuna jonkin aikaa, mikä pienensi sen vuoden lainaus- ja kävijämääriä. Toisaalta uuden kirjaston aukeaminen keväällä 2018 puolestaan oletettavasti kasvatti lukuja tavallista enemmän.

Satakirjastoilla oli vuoden 2019 aikana e-kirjoja 1043 ja -äänikirjoja 526 kappaletta, e-kirjoja lainattiin 9 956 ja e-äänikirjoja 22 169 kertaa. E-kirjat ja -äänikirjat hankitaan lisenssipohjaisesti, kokoelma ei kartu, vaan uusiutuu koko ajan. Lokakuussa Satakirjastot aloitti sähköisiä elokuvia sisältävän Kirjastokinon puolen vuoden pilotoinnin. E-aineistojen osalta kokoelman ja käytön tilastotiedot saadaan jyvittämällä asukaslukuperusteisesti Satakirjastojen kesken.

Kirjasto tarjosi luettavaksi sanoma- ja aikakauslehtiä myös sähköisinä näköislehtinä ePress ja eMagz-palvelun

kautta, yhteisesti Satakirjastojen kanssa. Näitä valtakunnallisia lehtiä, maakuntalehtiä ja paikallislehtiä sekä useita aikakauslehtiä sisältäviä palveluita voi käyttää kaikilta kirjaston nettikoneilta sekä kirjaston langattomassa verkossa myös asiakkaiden omilla laitteilla. Vaikka e-aineistot ovat kirjaston marginaalista aineistoa, niiden käyttö lisääntyy koko ajan.

Kirjasto järjesti vuoden aikana 111 tapahtumaa yksin tai yhdessä muiden kanssa. Eniten kävijöitä keränneet yksittäiset tapahtumat olivat musiikkiopiston kanssa yhteistyössä järjestetty keväinen nukketeatteriesitys sekä Hörhiäisviikon takapihatanssit, jossa yhteistyötä tehtiin kaupungin kulttuuripalveluiden, musiikkiopiston, museon ja Petäjäopiston kanssa. Käyttäjäkoulutuksia ja tiedonhaunopastuksia järjestettiin 34. Kirjasto jalkautui yleisön joukkoon pop up -kirjastona kahtena toripäivänä kesä- ja elokuussa.

Kirjastossa työskenteli v. 2019 seitsemän vakinaista viran- tai toimenhaltijaa. Lisäksi vuoden aikana oli määräaikaisia työntekijöitä ja harjoittelijoita. Kaikkiaan palkatun henkilöstön työvuosia kertyi 7,16. Tammikuussa kirjastotoimenjohtajana aloitti Marjut Tiisala.

Kankaanpään kaupungin museo

Kankaanpään kaupunginmuseon tehtävänä on kerätä, tallentaa, tutkia ja esitellä kankaanpääläistä ja siihen oleellisesti liittyvää kulttuuriperintöä. Kulttuurihistoriallisen esinekokoelman lisäksi se vastaa laajasta valokuvakokoelmasta sekä Sinikka ja Kauko Räikkeen taidekokoelmasta. Museon vastuisiin kuuluvat myös kaupungin taidekokoelma ja julkiset veistokset (ns. Taidekehä). Kankaanpään taide- ja kulttuuriperinnön tietopankkina se antaa aiheeseensa liittyvää opetus- ja asiantuntijapalvelua.

Niinisalossa sijaitsevan museon toiminnan merkittävin haaste on sen saavutettavuus ja esteettömyys. Museo on mukana ns. Kulttuurikampus - suunnitelmassa, joka on osa kaupungin strategiaa 2017–2025.

- Museonäyttelyt olivat avoinna yleisölle vuoden 2019 aikana yhteensä 161 päivänä.
- Talvikaudella museo oli avoinna viikonvaihteisin la-su klo 12-16 sekä muina aikoina sopimuksen mukaan.
- Kesäkaudella (kesäelokuu) museo oli avoinna joka päivä klo 11-18.

Valokuvakokoelma

- Digitaalisia kuvatiedostoja museon valokuvakokoelmassa on vuoden 2019 lopussa yli 40 000.
- Kokoelmanhallintajärjestelmässä on 31.12.2019 luetteloituna 10 635 kuvakokoelman kuvaa.

Taidekokoelma

- Kankaanpään kaupungin taidekokoelmassa oli teoksia vuoden lopussa 775 kpl
- Kauko ja Sinikka Räikkeen kokoelmassa 620 kpl
- Taidekehällä 117 kpl
- Yhteensä 1510 kpl.

Yhteistyö

Yhteistyötä tehtiin laajasti kaupungin eri toimialojen, yritysten, yhteisöjen ja järjestöjen kanssa, joista tärkeimmät SAMK/ Kuvataide, Kankaanpään Taideyhdistys, Taiteen edistämiskeskus Taike, Niinisalon kyläyhdistys, Petäjä-opisto, Kankaanpään musiikkiopisto, Satakuntaliitto ja Porin lastenkulttuurikeskus.

Hankeet

Kortteeri -hanke, yhteistyössä Satakunnan Ammattikorkeakoulu, Maaseudun Sivistysliitto, Seinäjoen Taidehalli, Varkauden museo, - Satakunnan museoiden kokoelmaohjelma -hanke -

Liikuntakeskuksen prosenttitaidehankkeena toteutettava taideteos valittiin taidekilpailuun kutsuttujen taiteilijoiden teoksista. Toteutettavaksi teokseksi valittiin Kirsi Kaulasen veistos Pikku Apollo.

LIIKUNTA (Liikuntatoimi)

Liikuntatoimen tehtävänä on tuottaa monipuolista liikuntaa ja terveyttä edistäviä palveluja ja tarjota niitä myös yli kuntarajojen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Liikuntatoimi luo edellytyksiä liikuntatoiminnalle ja sen parissa tapahtuvalle seuratyölle sekä omaehtoiselle terveyttä edistävälle liikunnan harrastamiselle.

Liikuntatoimen tilat ja alueet on pidetty avoinna ja toimintakuntoisina seitsemänä (7) päivänä viikossa. Toiminnasta on pyritty tekemään monipuolinen järjestämällä erilaisia erityis-, kunto- ja terveystoimia sekä tapahtumia. Kaikkia liikuntatiloja käyttävät ohjausryhmien lisäksi koulut, seurat, eri yhteisöt sekä lähikuntien koulut. Kuntoradat, ulkojäät ja hiihtoladut ovat olleet kaupunkilaisten ahkerassa käytössä.

Toimintavuonna liikuntatoimen liikunnanohjaajien toimet muutettiin liikunnanohjaaja/uinninvalvojaksi ja samalla tehtäviin rekrytoitiin 3 uutta liikunta-alan koulutuksen suorittanutta liikunnanohjaajaa/uinninvalvojaa. Henkilöt aloittivat tehtävissään 29.7.2019.

Uimahalli avattiin peruskorjauksen jälkeen yleisön käyttöön 18.11.2019 ja kävijöitä oli vuoden loppuun mennessä 9862 henkilöä. Toimintavuoden aikana liikuntakeskuksessa järjestettiin useita suuria liikuntatapahtumia ja kilpailuja.

- Hiihtolomaviikon tapahtumat (400 osallistujaa)
- Naperoleiri 1.-4.8 (3000 osallistujaa)
- Nuorten yleisurheilun SM kilpailut 9.-11.8. (2500 osallistujaa)
- Haastepöytä 1.5 - 31.8.2019
- Harrastemessut 30.8 (800 osallistujaa)
- Syyslomaviikon tapahtumat (135 osallistujaa)
- Koulujen liikuntapäivä 12.-13.11 (657 osallistujaa)
- Kankaanpää open ampumakilpailut 16.-17.11 (60 osallistujaa)
- Wibit rata uimahallissa 21.12 (291 osallistujaa)

Marraskuun alussa (10.11) Kankaanpään Urheilijoiden hiihtojaosto levitti edelliskaudella säilytyn lumen liikuntakeskuksen älyladulle. Vähälumisen alkutalven vuoksi tykkilumilatu mahdollisti hiihtokauden aloituksen Kankaanpäässä vuoden lopussa ja kävijöitä oli kaupunkilaisten lisäksi runsaasti myös lähialueen ympäryskunnista.

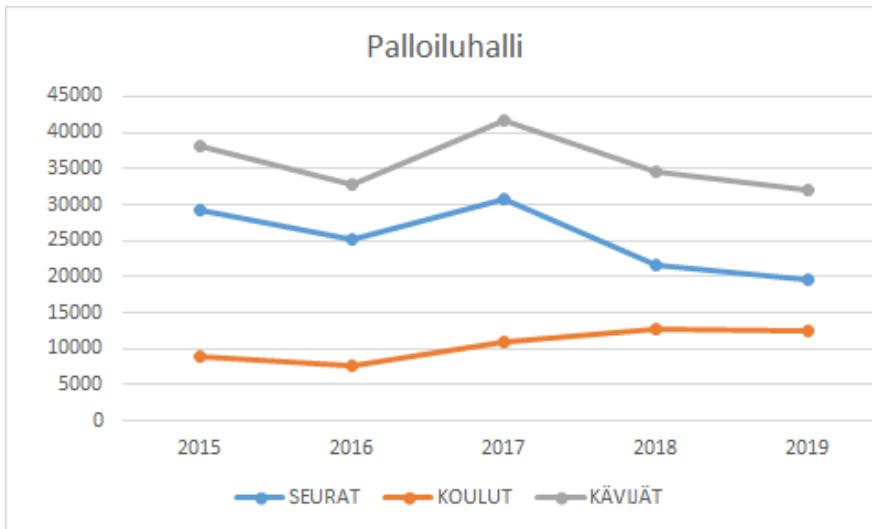
Liikkuva opiskelu hanke käynnistettiin keväällä 2019 yhteistyössä Kankaanpään Lyseon kanssa.

Lähikuntien liikuntatoimien ja PoSan kanssa jatkettiin suunnittelua seutukunnallisesta Liikuntapalveluketjun käyttöönotosta, jossa luodaan matalan kynnyksen liikuntaryhmiä, joihin mm. terveyskeskukseen kautta ohjataan asiakkaita ja fysioterapiaa hoitaa terveydellisen seurannan. PoSan kanssa toteutettiin perinteisesti Hyvinvoinnin portaat 65+ vuotiaille.

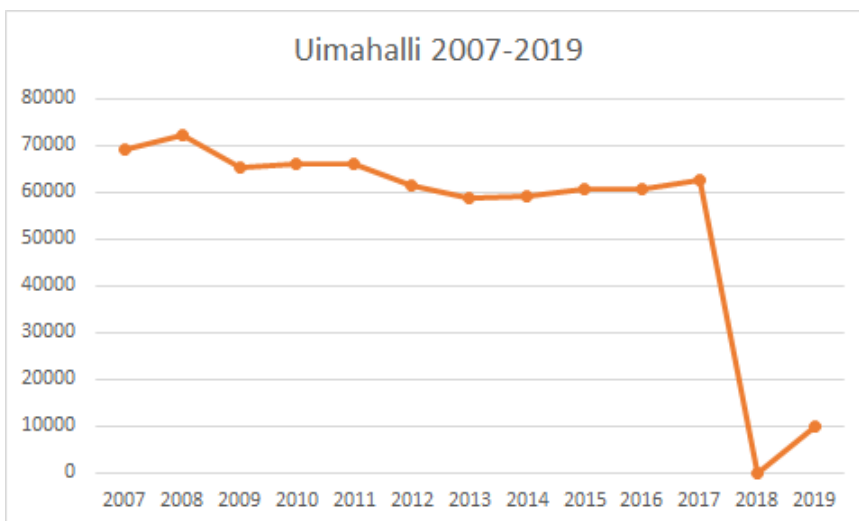
Yhteistyötä tehtiin alueen seurojen ja lähikuntien lisäksi mm. Porin Prikaatin, Kuntoutuskeskuksen ja Keinojään kanssa.

Toimintavuoden (syksyllä 2019) aikana liikuntakeskuksen alueelle rakennettiin uusi laajaja käyttäjäryhmiä palveleva lähiliikuntapaikka (ulkokuntosali). Lähiliikuntapaikka rakennettiin jo olemassa olevien lähiliikuntapaikkojen yhteyteen täydentämään suurten massojen liikuntatuntien (koulut) ja liikuntaharjoitusten vetämistä varten. Lisäksi Ruokojärven rantaan (Riviera) hankittiin kaksi uutta laituria, jotka palvelevat seutukunnan asukkaita, lapsiperheitä sekä uinnin harrastusta kesäkuukausien aikana. Laiturit ovat sijoitettu 50 m:n päähän toisistaan, jolloin laitureiden välille voidaan kesäksi asentaa rataköydet uinnin harjoittelua/harrastamista varten.

Liikuntakeskuksen ykkösvaiheen (Liikuntakeskuksen vanhapää) ja kakkosvaiheen peruskorjaushankkeet (uimahalli) saatiin päätökseen toimintavuoden aikana. Kolmosvaiheen peruskorjaushanke (pallouihalli) suunnittelu käynnistetään vuonna 2020 ja varsinainen remontti alkaa keväällä 2021.

Tilastoja**Palloiluhallin kävijät 2015-2019**

Palloiluhallin kävijämäärä on laskenut viimeisen kahden vuoden aikana, joka johtuu pääosin liikuntakeskuksen remontoinnista vuonna 2018-2019. Vuonna 2019 palloiluhallin kävijämäärä oli 32070 henkilöä, joista koulujen osuus oli 12412 henkilöä ja seurojen 19658 henkilöä.

Uimahallin kävijät 2015 - 2019

Uimahallin kävijämäärä on ollut vuosittain noin 60 000 henkilöä. Uimahalli oli kiinni peruskorjauksen vuoksi vuonna 2018 - 2019. Halli avatiin uudelleen yleisön käyttöön 18.11.2019. Loppuvuonna asiakasmäärä oli 9862 henkilöä.

Liikuntatoimen järjestämät ryhmät

Vuonna 2019 liikuntatoimi järjesti 21 eri kohderyhmille suunnattua liikuntaryhmää. Ryhmissä oli käyntikertoja toimintavuonna 12 186. Säännöllinen liikunta edistää terveyttä ja hyvinvointia kaiken ikäisillä, mutta ikäihmisille se on erityisen tärkeää. Iäkkäiden ihmisten väliset erot liikkumisessa ovat suuria. Iäkkäiden liikkujien joukkoon mahtuu aktiivisia liikkujia, arkiliikkujia ja liikkumattomia. Haasteena on saada liikkumattomat henkilöt toiminnan pariin ja tässä suhteessa POSA:n kanssa suunnittelussa oleva yhteistyö liikunnan palveluketjun käynnistämiseksi on erityisen tärkeää.

Liikkuva koulu

Liikkuvakoulu hankkeen [tulokset](#). Tulosten keskiarvo (9 arvointikohdetta) oli seuraavt:

- Kankaanpää lukuvuonna **2018/2019 ka 2,74**. Kaudella **2017/2018 ka 2,63**.
- L-S AVI lukuvuonna **2018/2019 ka 2,47**.

Haastepyöräily

Perinteinen Haastepyöräily -kampanja haastoi lounais-suomalaiset koulu- ja työmatkapyöräilyyn, sekä harraste- ja vapaa-ajanpyöräilyyn. Vapusta juhannukseen sijoittuva haastepyöräily on perinteikäs pyöräilykampanja alueellamme, jossa halukkaat kunnat jatkavat kampanjaa aina elokuun loppuun asti. Toimintavuonna Kankaanpäässä haastepyöräilykampanjaan kertyi 8683 kirjausta suoritusprosentin ollessa 69,5% suhteutettuna asukasmäärään.

3.5 Myönteinen yhteisöllisyys

- Toimeenpanoavarten laadimme **hyvinvointiohjelman**
- Kampanjat, tietoiskut ja viestintä (osana kuntamarkkinointia ja hyvinvointiohjelmia)

3.6 Asukkaiden hyvinvointi

- Toimeenpanoavarten laadimme **hyvinvointiohjelman**
- Kampanjat, tietoiskut ja viestintä (osana kuntamarkkinointia ja hyvinvointiohjelmia)

Kirjasto

Kuntalaisten käytössä on laadukkaat kirjastopalvelut, jotka omalta osaltaan luovat hyvinvointia. Kirjasto toiminnallaan edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Kirjaston asema kaikenikäisten kuntalaisten peruspalveluna perustuu kirjastotoiminnan monipuolisuuteen, maksuttomuuteen ja tilojen vapaaseen käyttöön. Toiminnallaan kirjasto auttaa ennaltaehkäisemään hyvinvointieroja ja syrjäytymistä ja ylläpitämään virikkeellistä elinympäristöä.

Kirjaston kokonaislainaus v. 2019 oli 160 252. Kirjastokäyntejä oli 65 664, lainausoikeutta käyttäneitä oli 3302. Kirjasto järjesti vuoden aikana 111 tapahtumaa yksin tai yhdessä muiden kanssa. Käyttäjäkoulutuksia ja tiedonhaunopastuksia järjestettiin 34. Kirjasto jalkautui yleisön joukkoon pop up -kirjastona kahtena toripäivänä kesä- ja elokuussa.

Kaupunkisuunnittelukeskus

Kaupunkisuunnittelukeskus luo mahdollisuuksia kaupungissa tapahtuvalle rakentamiselle ja valvoo kaupungissa tapahtuvaa rakentamista. Kaupunkisuunnittelukeskuksen tavoitteena on luoda toimiva, viihtyisä, taloudellinen ja vetovoimainen ympäristö asukkaille, yrityksille ja vapaa-ajanasukkaille. Kaupunkisuunnittelukeskus luo myös edellytyksiä Kankaanpään kehittymiselle seutukunnallisena keskuksena.

3.7 Kestävä kehitys

- Toimeenpanoa varten on laadittu **ilmasto-ohjelma 2017 -2025**
- Kampanjat, tietoiskut ja viestintä (osana kuntamarkkinointia ja ilmasto-ohjelmaa)

Energiatsehokkuussopimukset ovat tärkeä osa Suomen energia- ja ilmastostrategiaa ja ensisijainen keino edistää energian tehokasta käyttöä Suomessa. Vastuullinen ja tehokas energiankäyttö vähentää

ilmastonmuutosta aiheuttavia hiilidioksidipäästöjä.

Kaupunki on liittynyt kunta-alan energiatehokkuussopimukseen, jossa tavoitteena on vähintään 7,5 prosentin ohjeellinen energiansäästö sopimuskaudella vuosina 2017–2025 ja energiansäästön kokonaissäästötavoite vuoteen 2025 mennessä on 3000 MWh.

Katuvalaistuksen yleis- ja saneeraussuunnitelma laadittiin 2018-2019. Vuonna 2019 on toteutettu katuvalaistuksen elohopeavalaisinten vaihtoja led-valaisimiin (186 kpl), joissa on lisäksi energiankulutusta vähentävä yöhimmennys, sekä vanhan katuvalaistuksen uusimistöitä. Näiden valaistussaneerausten yhteenlaskettu energiansäästö on noin 147 MWh vuodessa. Lisäksi valaistustusta on uusittu kaupungin toimitiloissa Yhteislyseolla ja kaupunginmuseolla vuosittaisen energian säästön ollessa noin 12 MWh.

Kaupunkisuunnittelukeskus

Kestävä kaupunkisuunnittelu parantaa suunnitelmien yleistä hyväksyttävyyttä sekä viranomaisten ja muiden osallisten sitoutumista ja näin ollen nopeuttaa suunnittelun ja kaavoituksen etenemistä. Lisäksi sen avulla tuotetaan innovatiivisia ja kestäviä ratkaisuja hyödyntäen laajaa ja monipuolista osaamistamme sekä vuorovaikutusta tilaajan ja osallisten kanssa. Yhdyskuntien kokonaisvaltainen ja pitkäjänteinen kehittäminen on kestävä rakentamisen ja hyvinvoivan yhteiskunnan perusta. Kestävä kaupunkisuunnittelu ottaa huomioon sosiaaliset, taloudelliset sekä ympäristölliset näkökulmat.

3.8 Tasapainoinen talous

- Toimeenpanoa varten laadimme ***kestävä talous ohjelman***
- Kampanjat, tietoiskut ja viestintä (osana kuntamarkkinointia ja Kestävä talous -ohjelmaa)

3.9 Ketterä, yhteisökykyinen hallintamalli

- Omistaja- ja konserniohjauksen käytäntöjen arviointi ja uudistaminen
- Elinkeinoitoimen kokonaisarviointi ja uudistaminen
- Luottamustoimielinrakenteen arviointi ja uudistaminen
- Johtamisjärjestelmän roolijaon uudistaminen ja osaamisen varmistaminen
- Osallisuus- ja vaikuttamisohjelman laadinta

3.10 Toimivat, terveet työyhteisöt

- Toimeenpanoa varten laadimme ***henkilöstöohjelman***
- Toteutamme työhyvinvointijohtamiseen liittyvän projektin yhteistyössä alueen kuntien ja yritysten kanssa

4 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Kaupunkistrategiaan kirjattujen ohjelmien ja suunnitelmien toteutusta jatketaan.

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2020

5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

ERILLISOHJELMAT JA SUUNNITELMAT

Päihde- ja mielenterveysuunnitelma 2017 - 2018-> päivityksessä

PAKKA-toimintamalli 2017

[Ehkäisevä päihdetyö Kankaanpäässä 2019.docx](#)

[Selvinpään Satakunnassa hanke 2019.docx](#)

Terveyden edistämisen toimintasuunnitelma ja hyvät käytännöt v. 2011

Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma 2014 - 2020

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2020 - 2023 -> Valmistelussa

Opetustoimen laatukäsikirja

Esiopetuksen oppilashuoltosuunnitelma

Perusopetuksen oppilashuoltosuunnitelma

Kankaanpään Yhteislyseon ja Honkajoen lukion opiskeluhuoltosuunnitelma

[Kankaanpään liikenneturvallisuussuunnitelma.pdf](#)

Iloa liikkuen - varhaiskasvatuksen liikuntasuunnitelma

Liikkuva koulu suunnitelma 2. asteelle

Esteettömyyskartoitus, Kankaanpään keskusta, Taidekehä ja Taidepolku, Satakunnan Ammattikorkeakoulu, 2019

ILSA - Ilmastoviisas Satakunta -hanke 1.5.2018 - 31.12.2020

Maahanmuuttajien kotouttamisohjelma Pohjois-Satakunta 2018

[Kankaanpään kaupungin kaavoituskatsaus 2019 ja kaavoitusohjelma 2020-2022](#)

Raportit vuonna 2019

[Työpajatoiminta 2019.docx](#)

[Kuntaraportti_etsivä nuorisotyö 2019.pdf](#)

[Satakunnan nuorten elinolot katsaus 2019.pdf](#)

6 Hyvinvointisuunnitelma

Hyvinvointisuunnitelmaan on valittu painopisteiden mukaisia kaupunkiyhteisiä toimenpiteitä sekä tietoon perustuen vaikuttavia toimenpiteitä kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Hyvinvointisuunnitelman rakentamisessa ja tavoitteiden sekä toimenpiteiden suunnittelussa on huomioitu laajasti yhdenvertaisuutta, ihmisoikeuksia, tasa-arvoa ja osallisuutta.

Kaupungissa toimii lukuisia verkostoja, hankkeita ja työryhmiä, jotka omalla toiminnallaan edistävät alueen hyvinvointia ja terveyttä. Näiden verkostojen toimenpiteitä on sisällytetty soveltuvin osin hyvinvointisuunnitelmaan.

Työllisyyden hoito

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Työllisyyden parantaminen	Yhteistyön tehostaminen eri tahojen (POSA, TE-toimisto) kanssa	TYP-toiminta	Työttömyysaste Työttömyysaste (11,6) on noussut 0,4 %-yksikköä (2018:11,2 % ja 2019: 11,6 %)
	Pitkäaikaistyöttömien aktivoiminen	Kuntouttava työtoiminta, sosiaalinen kuntoutus (POSA)	KELAn toimittamat listat Kaupungin maksama osuus työmarkkinatuesta on noussut 336.300 eurosta 392 293 euroon. Kuntouttavaan työtoimintaan on edelleenkin panostettu mm. pitämällä säännöllisiä palaverieja Posan edustajien kanssa. Kaupungilla oli palveluksessa kuntouttavan työtoiminnan koordinaattori vuodeksi 2019 ajan.

Turvallinen ja terveellinen elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Liikenneturvallisuuden parantaminen	Kaupungin liikenneturvallisuustyö	Pohjois-Satakunnan liikenneturvallisuusryhmä ely-keskuksen koordinoima Kankaanpään liikenneturvallisuusryhmä, koordinaattorina Destia Oy	Kankaanpään liikenneturvallisuussuunnitelma 2017 2019 Pohjois-Satakunnan liikenneturvallisuustyöryhmä on kokoontunut 1 kertaa ja Kankaanpään liikenneturvallisuusryhmä 1 kertaa

Esteettömyyden edistäminen	Luodaan esteettömiä liikkumismahdollisuuksia	Kaavoitus ja liikenneväylien ja yleisten väylien suunnittelu	Toteutunut, huomioidaan toteutettavien hankkeiden rakentamisessa.
	Esteettömyys ja turvallinen liikkuminen pyritään huomioimaan katu- ja yleisten alueiden suunnittelussa ja hankkeiden toteutuksessa.	Kaupunkisuunnittelukeskus / kaavoitus ja rakennusvalvonta Tekninen keskus Julkiset ja yksityiset rakennuttajat	Toteutunut kaupungin kohteissa 2019 liikuntakeskuksen piha-alueet ja uimahallin peruskorjaus
	Katujen ja yleisten alueiden kunto pyritään pitämään riittävän hyvällä tasolla.	Tekninen keskus / Kuntatekniikka	Väylien kunto tyydyttävällä tasolla 2019. Kunnossapitotoimenpiteet on suhteutettu käyttötalousmäärärahoihin. Huonokuntoisia päällysteitä esiintyy kaikissa katuluokissa.
	Esteettömyyskartoitus ja toimenpidesuosituks	Tekninen keskus Satakunnan ammattikorkeakoulu/ Esteettömyys ja saavutettavuus tutkimusryhmä	Esteettömyyskartoitus Kankaanpään keskusta, Taidekehä ja Taidepolku 2019
Rakennusten terveellisyys ja turvallisuus	Terveellisyys, turvallisuus ja esteettömyys otetaan huomioon tilojen suunnittelussa, korjausten aikataulutuksessa ja kiinteistöjen ylläpidossa.	Tekninen keskus, kaupungin rakennustoiminta ja kiinteistöhoito	Toteutunut
	Ennakoiva kiinteistöhoito	Tekninen keskus / Tilapalvelut	Haahtela (kiinteistöjen kunnossapidon seuranta) sähköinen huoltokirja
	Saumaton yhteistyö PoSan terveysturvallisuuden kanssa	Posa Palvelukeskukset Sisäilmatyöryhmä	Toteutunut

Ympäristöarvojen huomioiminen	Viranomaisyhteistyön lisääminen kaikessa suunnittelussa.	Posa, palvelukeskukset, Varsinais-Suomen ely-keskus, sidosryhmät	Vatulanharjun ja Hämeenkaan pohjavesivarat aktiiviseen hyötykäyttöön - kehittämishanke toteutettu 2017 - 2018. Osallistuminen Lounais-Suomen vesienhoidon pohjavesityöryhmään
	Ennakoivat toimenpiteet pohjavesivarojen suojelemiseksi	Posa, vesihuoltolaitos, kaavoitus, rakennusvalvonta, tekninen keskus, sidosryhmät (mm. Puolustusvoimat, Metsähallitus)	Yhteistyö vesihuollon häiriötilanteisiin ja varautumiseen liittyen (Pelastuslaitos, PoSa, vesihuollon yhteistyökunnat)
	Ilmasto-ohjelman 2017-2025 ja energiatehokkuussopimuksen tavoitteiden mukainen toiminta.	Tekninen keskus ja muut palvelukeskukset, kaupungin ilmastotyöryhmä ja sidosryhmät	Ilmasto-ohjelman 2017 - 2025, vuosiraportointi 2019 valtuustolle keväällä 2020 Energiatehokkuussopimuksen raportointi 2019, toteutunut toukokuussa 2020 Katuvalaistuksen yleis- ja saneeraussuunnitelma 2019 Elohopea- ja suurpainenatrium valaisinvaihdot led-valaisimiin ja valaistuksen uusiminen yhteensä 186 kpl.

Vastuunotto elintavoista

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Terveellisten ruokailutottumusten omaksuminen ja ylipainon välttäminen	Ohjaus ja neuvonta, varhainen puuttuminen	Terveystieteiden eri toimijat	Kouluterveyskysely 2019

Liikkumisen lisääminen	Liikkuva koulu -hanke, joka kannustaa koululaisia liikkumaan	Koulut, urheiluseurat	Hankkeen edetessä kerättävä tieto VIRVELI tietokanta
	Liikkumisen monipuolinen ja tasapuolinen mahdollistaminen kaikenikäisille.	Liikuntatoimi, tekninen keskus, kaupunkisuunnittelukeskus	Teaviisari Kouluterveyskysely 2019
	Liikuntaolosuhteiden kehittäminen ja ylläpito	Liikuntatoimi, tekninen keskus, kaupunkisuunnittelukeskus	Kankaanpään liikuntakeskuksen olosuhteita kehitettiin seuraavasti vuonna 2019. - Uimahallin peruskorjaushanke valmistui ja uimahalli avattiin yleisölle 18.11.2019 - Ulkokuntosali avattiin yleisölle 2.9.2019 - Rivieran uimarannalle hankittiin elokuussa (29.8) uudet laiturit (2 kpl) kehittämään kaupungin uimarantaa -Jatkettiin liikuntakeskuksen (palloiluhalli) peruskorjaushankkeen suunnittelua
	Liikunnan palveluketjun luominen	Posa (koulutetut HYTE valmentajat/elintapaohjaajat), liikuntatoimi. PROSESSIKUVAUS: POSA -puheeksi ottaminen, matalankynnyksen liikuntaneuvonta,	Hanke edetessä kerättävä tieto - Posan tietokanta (OAB koodit)

		LIIKUNTATOIMI- matalankynnyksen liikuntapalvelut, POSA- seuranta	
Haitallisen päihteidenkäytön vähentäminen	PAKKA-hanke: moniammatillinen toiminta, jolla pyritään nuorten alkoholinkäytön rajoittamiseen yhteistyössä anniskelupaikkojen kanssa.	Eri viranomaistahot ja yksityiset tahot yhteistyössä	Pakka-toiminta aloitti toimintansa 2017 yhteistyössä PoSan ja kuntien kanssa. Jatkuu edelleen.
	Alkoholinkäytön puheeksiotto, riskikäytön arviointi, tiedotus ja valistus	Kukin sektori omalta osaltaan	Kouluterveyskysely 2019. PoSassa alkoholin puheeksiotto vastaanotoilla toteutuu pääsääntöisesti hyvin. Mielenterveys- ja päihdesuunnitelman päivitys aloitettiin syksyllä 2019. Tarkoitus on saada päivitys valmiiksi kevään 2020 aikana.

Syrjäytymisen ehkäiseminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Lähipalveluiden turvaaminen	Lapsiperheiden peruspalveluiden ja lastensuojelun ennalta ehkäisevien palveluiden riittävä resurssointi perhettä lähellä oleviin ja kotiin annettaviin palveluihin. LAPE- työryhmä aloitti toimintansa.	Vauva- ja pikkulapsiperhetyö, oppilas- ja opiskelijapsykologityö, oppilas- ja opiskelijalääkäripalvelu, puheterapia, lapsiperheiden kotipalvelu oppilashuolto	PoSassa lähipalvelujen turvaamista haittaa paheneva pula sosiaalityöntekijöistä.
	Mahdollistetaan kaavoituksen avulla ikäihmisten asuminen lähellä palveluita.	Kaupunkisuunnittelukeskus	
Matala kynnyksen puuttua syrjäytymiseen	Matalan kynnyksen palveluiden tarjoaminen	Etsivä nuorisotyö, Valtti- työpaja, sosiaalityö,	

		seniorineuvola, oppilashuolto, vammaispalvelut	
	Moniammatillisen yhteistyön lisääminen, 3. sektorin mukaan ottaminen	Kaupungin ja POSAn eri toimijat, seurakunta, yhdistykset ja seurakuntat	Yhteistyö on lisääntynyt, mm. Pakka-hanke. Kaupunki on osallistunut mm. Pärjätään yhdessä - hankkeeseen sekä koordinoitunut yhdistysten tapaamisia.

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Syrjimättömyys ja suvaitsevaisuus	Tiedottaminen, tietoisuuden lisääminen, muu asenteisiin vaikuttaminen.		Päivitettiin maahanmuuttajien kotouttamisohjelma vuonna 2018
	Vähemmistöjen aktivointi		Osallistutaan Länsi-Suomen romanien Saste aven - tervetuloa opintielle hankkeeseen vuonna 2019.
Kuntalaisten osallistaminen palveluiden suunnitteluun	Kuulemiset, kyselyt		Kaupunki on järjestänyt avoimia kuulemistilaisuuksia.
	Hyvinvointia edistävän elinympäristön mahdollistaminen maankäyttöratkaisuilla sekä suunnitelmia toteutettaessa. Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä elinympäristö osallistavan kaavoituksen, suunnitteluprosessien sekä lupamenettelyjen kautta. Vastuutaho: Kaupunkisuunnittelukeskus	Kaupunkisuunnittelukeskuksen henkilöresurssit	Kaavoitusohjelman toteutuminen, suunnitelmien toteutuminen sekä toteuttamisen ja ylläpidon seuranta.
	Rakennetun ympäristön	Tekninen keskus, muut	Yleisötilaisuudet

	suunnittelu ja katusuunnittelu	palvelukeskukset ja sidosryhmät (mm. SAMK kuvataide, yhdistykset)	suunnittelualueiden osallisille, avoimet yleisötilaisuudet ja työpajat
--	--------------------------------	---	--

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

7 Suunnitelman laatijat

Vuoden 2019 hyvinvointikertomus on laadittu yhteistyössä kaupungin ja Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymän (jälj. POSA) viranhaltijoiden kanssa. Kertomuksen laadintaan ovat osallistuneet hallinto- ja henkilöstöjohtaja Anna Vanhahonko, asumispalvelupäällikkö (POSA) Tapani Santavirta, kuntayhtymäjohtaja (POSA) Jaana Männikkö, tekninen johtaja Marja Vaajasaari, rakennustarkastaja Ilkka Vainionpää sekä kulttuuri- ja nuorisokoordinaattori Ullamarja Kontiainen. Työryhmän puheenjohtajana toiminut sivistysjohtaja Heikki Kiviniemi ja sihteerinä hyvinvointi- ja liikuntakoordinaattori Ilari Köykkä.

8 Suunnitelman hyväksyminen